

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENEK

Cene inseratov:

Enostolpna petlinna vrsta
mali oglasi po Din 1'50 in
Din 2'—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2'50,
veliki po Din 3'— in 4'—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6'—.

Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.
Poštnina plačana v polovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopisi
se ne vračajo; neuradna pisma se ne spre-
jemajo. Uredništva telefon 50, upravnštva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Volivni govor dr. Korošca.

V nedeljo dopoldne se je vršil v Ljud-
skem domu v Ljubljani obilno obiskan
shod zaupnikov SLS za ljubljansko oko-
lico. Shod je otvoril in vodil župan iz
Most g. Oražem, ki je pozdravil zbor-
ovalce in takoj nato podelil besedo na-
čelniku SLS dr. Antonu Korošču.

Dr. Korošec je burno pozdravljen
izvajal:

SMOTRENA TAKTIKA.

Poslanci SLS smo bili preteklo leto
voljeni kot reprezentanti cele Slovenije.
Volili so nas tudi mnogi pristaši drugih
strank. Mi tega v narodni skupščini nismo
pozabili. Trudili smo se voditi politiko, ki
bi koristila celokupnemu slovenskemu na-
rodu. V tem oziru je bila naša naloga,
predvsem skrbeti za to, da pridemo Slo-
vence v državi do one samostojnosti, ki
nam zajamčuje in omogočuje na naši zem-
lji naše lastno slovensko življenje.

Ker nas je bilo vključ v popolni zmagi
samo 21, z Bunjevci vred 24, je bilo le
naravno, da smo se morali takoj po izvo-
litvi ozirati po zaveznikih. Najbližji po na-
šem državnopravnem programu so nam
bili Hrvati in bosenski muslimani. Zdru-
žili smo se z obema v takozvani federali-
stični blok.

Toda Hrvati še v parlamentu zavoljo
svoje abstinence niso mogli priti v poštvo.
Zato mislim, da je bilo edino pravilno, de-
lati na to, da se v parlamentu ne ustvari
tako velika in trdna večina, ampak da
nam stoji nasproti slaba večina in slabot-
na vlada. Pripustili smo homogeno radi-
kalno vlado, ki se je mogla naslanjati le
na maloštevilne nemške in džemijetske
poslance.

Ta kombinacija je imela za nas tudi
to prednost, da nismo bili več sami v opo-
ziciji, kakor začasa ustavotvorne skup-
ščine. Opozicija sama po sebi z borbo
proti večini in vladi zbližuje vse opozicio-
nalne stranke. V opoziciji se stranke naj-
dejo. Mi smo imeli simpatije pri onem delu
demokratske stranke, ki se je udeležila
znanega zagrebškega kongresa. In tako je
došlo najprej do zbližanja z demokrati,
potem do tolikokrat imenovanega ožjega
bloka.

Sedaj so stali računi v parlamentu
naenkrat drugače. Ožji blok je bil tako
močen, da bi imel v parlamentu večino,
ako bi se v njem prikazali tudi Hrvati.
Samoumevno je, da so se odslej še bolj
željno upirale naše oči v Zagreb in da
smo se tamkaj tudi osebno mnogokrat
zglašali. In ne brez uspeha. Prišlo je do
tega, da so se Hrvati naenkrat prikazali
v Beogradu. Pašić se je še sicer hitro zve-
zal s Pribečevićem, toda zaman, njegova
usoda je bila zapečatená.

NOVA PARLAMENTARNA VEČINA.

V parlamentu je nastala nova večina,
sestavljena iz Srbov, Hrvatov in Slove-
cev, manj ali bolj odkrito podpirana tudi
od drugih manjših strank, voljna in spo-
sobna prevzeti vlado ter delati na to, da
pride do sporazuma med vsemi tremi bra-
ti. Tako smo dovedli poslanci slovenske-
ga naroda naše nade, naše želje in naše
zahteve pred prag možnosti, da se nam
uresničijo.

Po velikih težavah kljub neštevilnim
intrigam smo dobili kot parlamentarna
večina vlado v roke. Hrvati še niso ho-
teli vstopiti, toda reklo se nam je, da la-
hko vstopijo, kadar hočejo. Z vstopom Hr-
vatov v vlado bi šele naša pozicija postala
močna in trajna. Toda prišlo je drugače.
Ko so bili Hrvati pripravljeni, da vstopijo,
niso smeli več vstopiti in prisililo se je
vojnege ministra, da otvori krizo in da
pade naša vlada. Tako se je tudi zgodilo.

O PADCU VLADE.

Zakaj je morala naša vlada pasti?
Res je sicer, da nam Radić s svojimi go-
vori ni ravno utrjeval našega stališča, to-
da glavno to ni bilo. Glavno je bilo, ker
smo bili v njej Hrvati in Slovenci v večini
in je bila dana možnost, da se približamo
pravičnemu, poštenemu sporazumu z do-
bro mislečimi Srbi. Toda tega velesrbsko
misleči krogi niso hoteli. Osnova vlade bi
se morala razširiti, se je razglasilo. To
razširjenje pa bi se moralo tako izvršiti,

da bi se potisnili Hrvati iz večine in vla-
de, a obe stranki z velesrbskimi tenden-
cami, radikalna in disidentsko-demokrat-
ska, da bi vstopili v vlado. Samoumevno
je, da mi Slovenci in z nami bosenski mu-
slimani nismo hoteli zapustiti Hrvatov in
s tem sporazumne ideje. A velikega po-
mena je, da je tudi Davidovičeva stranka
stala trdno kakor skala in da je za to
trdno in močato zadržanje našla veliko
odobranje po celi Srbiji. »Držite blok,
oži in širši!« klicalo se ji je od vseh stra-
ni. »Ali še drži blok?« pevalo je boječe
vprašanje po telefonu iz vseh srbskih kra-
jev. Blok se je obdržal, blok se bo tudi
nadalje obdržal, blok se bo vrnil v novi
parlament, in nič nas naj ne moti, ako se
v volivni borbi tudi nekoliko zlasamo med
seboj, program in potrebe bodo nas po-
znejše zopet združile.

Poizkus, da se Hrvati iztisnejo iz
vladne večine, se ni posrečil. Onemogočila
ga je jakost sporazumne misli v Srbiji.
Ostali smo torej mi, širši blok, še vedno
v parlamentu večina in delo za sporazum
bi se lahko nadaljevalo. Toda zgodilo se
je ravno nasprotno, kakor je ves pameten
in razborit svet pričakoval. Vlada se je
dala nasilju in korupciji, vlada se je dala
strankam, ki nočejo poštenega in pravič-
nega sporazuma ter ravnopravnosti vseh
bratov, vlada se je dala ljudem, ki nimajo
večine ne v parlamentu, ne v narodu,
nekateri od njih so naravnost pobrani s
ceste. Baza se ni razširila, ampak ome-
jila na dve velesrbsko orientirani stranki,
a Slovence so pritisnili na to vladno
zgradbo kakor lastavičje gnezdo, iz kate-
rega bo neprestano letelo blato na nas.
Med Hrvati se k sreči še do danes ni na-
šel človek, ki bi hotel igrati vlogo hrvat-
skega Efialta v sedanji borbi.

ZVESTI PROGRAMU.

SLS je ostala, kakor iz te kratke zgo-
dovine razvidno, v belgrajskem parlamen-
tu zvesta svojem slovenskemu progra-
mu, nepremično je držala pravec, ki pelje
do popolnega osiguranja slovenstva in ni-
kdar ni izgubila iz vida, da reprezentira
cel slovenski narod in da je treba skrbeti
za njegove skupne koristi, med katerimi
je samostojno življenje Slovencev v državi
na prvem mestu.

Da je politika SLS bila dobro usmer-
jena in dobro izpeljevana, ta kompliment
nam je napravila tudi Radićeva stranka v
»Slobodnem domu«. Ne dopade pa se Ra-
diću, da naša stranka ni republikanska.
Vidi se, da Radić, ako tako govori, ne
pozna niti programatičnega stališča naše
stranke, kakor se je ponovno, zadnjikrat
v Celju, formuliralo, niti faktičnega raz-
položenja v njej. Poslednji dogodki so ta-
ko vplivali kakor na druge tako tudi na
naše pristaše, da lahko rečemo, da je med
namí več in bolj resničnega ter resnega
republikanstva, nego ga je zadnji čas bilo
v Radićevi stranki, kjer so kar iz rokava
sipali različne monarhistične formule.

Mi smo vedno bili resni in dosledni
politik in smo rekli, da nam je prvo: sa-
mostojnost Slovenije v jugoslovanski dr-
žavi in da pomenita centralizem in hege-
monija, najsi bosta v republikanski ali
monarhistični posodi, smrt za našo sloven-
sko individualnost.

PROTI VSAKI OVIRI SUVERENE NA- RODOVE VOLJE.

Ako je sedaj v naših vrstah tako vi-
soko narastlo število republikancev, po-
tem gre to na račun onih, od katerih bi
se to moglo najmanj pričakovati. Ravno
minoli dogodki so sami, avtomatično, z
nevzdržno silo agitirali za republikanstvo,
ker je narod videl, da se ovira na potu
do avtonomije ali federalizma ali kakor
že hočete imenovati obliko samostojnosti
Slovenije, ki jo hočemo doseči v sporazu-
mu s Hrvati in Srbi. In ako se bo na ta
način, kakor se je začelo, nadaljevalo, po-
tem danes slovesno izjavljamo, in smo
prepričani, da za to dobimo tudi odobre-
nje naše najvišje instance, velikega zbora
strankinih zaupnikov, mi izjavljamo: Na-
rodna volja mora biti v naši državi prvi
suveren! Narodni volji ne sme nihče za-
stavljati svobodne poti. In ako se ji za-

stavlja, potem smo enodušne volje, da tudi
za to najdemo, v zvezi s svojimi politi-
čnimi prijatelji med Srbi in Hrvati, mirnim,
zakonitim in ustavnim potom potrebnega
leka. Za nas velja: Državni in narodni in-
teresi nad vse drugo!

Težke in usodne morajo biti razmere,
ako mi tako govorimo, ki smo doma in po
svetu znani kot mirna, resna, konstruk-
tivna, v resnici državotvorna stranka. In
ako naša stranka tako govori, potem vsa-
kdo ve, da bo besedam sledilo tudi deja-
nje, da bo šla brez ozira na levo in desno
za svojim ciljem in da ne bo vsak dan
spreminjala svojih izjav in svojega sta-
lišča.

To so naše dobro premišljene besede
in nihče nima prava o njih dvomiti, niti
Radić, najmanj v Radićevi kletki zaprta
slovenska prepeličica, ki je zadnjih pet
let nemirno frfotala od njive do njive ter
nazadnje obsedela pri Hrvatih.

NAMENI NOVE VLADE.

Nova vlada kajpada ni mogla v par-
lament, ker ni imela večine. Morala je ta-
koj na volitve, da si najde večino. In tako
so sedaj naši narodi od nove vlade pokli-
cani, da se odvrnejo od sedanje večine in
da s sedanjimi vladodržci podpirajo na-
rodno mržnjo, nasilje in korupcijo. Oso-
bito so Slovenci poklicani, da se odreko
svoje narodnosti in svojih narodnih pri-
dobitev. Ako ne bodo prostovoljno, pa se
bo uporabila sila. Bič se bo porabil, da
pokleknete na kolena in se prodate!

Toda niti sedanja vlada sama ne ve-
rjame, da bo izsilila večino iz naroda. Na-
rodi so prezreli, da bi se dali s šibo vla-
dati. Kaj bo potem? Potem nam obetajo
še ene volitve, še nasilnejše in krutejše,
kakor mislijo sedanje izvesti. Narod mora
ubogati in slušati! In ko smo vprašali, kaj
pa potem, če ne bo ubogal? Pravijo in
strašijo nas: Potem pride diktatura!

Tudi diktature se ne bojimo. Rimski
tribuni so upostavljali diktature samo za
pol leta. Dalje narod težko zdrži. Vojska
je kakor čebelica. Čebelice, če se tudi da-
leč na okoli razletijo, se vedno zopet vra-
čajo k svoji matici. In matica za vojsko,
izbrano po splošni vojni dolžnosti, je sa-
mo narod, h kateremu se prej ali slej tudi
vojaki zopet zatečejo. Samo narod je ma-
tica za vojsko, in nihče drugi.

Sicer pa so to samo strahovi za deco!
Nobena juha se ne je tako vroča, kakor
se skuha, posebno ne, če se za leto na-
prej kuha. Naša glavna skrb mora biti, da
zmaga med Slovenci zopet slovenstvo in
ne izdajstvo. Za nič drugega nam ni treba
biti briga.

RADIĆEV HEGEMONIZEM IN NA- RODNI IZDAJALCI.

Da samostalna demokratska stranka
noče biti slovenska stranka, noče biti za-
stopnica slovenskih interesov, to je izven
razprave. Med slovensko stranko pa tudi

ne računamo Radićeve stranke, koja s
svojimi kandidaturami po Slovenskem na-
merava dvoje: Priboriti si s Slovenci Prek-
murje ter ga uvesti v hrvatski narodni in
kulturni krog, ter drugo; vpreči Slovence
v svoj hrvatski voz. Slovenci, ki k temu
pomagajo, bodisi preko Radićeve stranke
ali preko Prepeluhove stranke, se ude-
ležujejo izdajstva nad delom slovenske
zemlje, nad našim lepim Prekmurjem.

Česar nam niso pogoltnili Italijani,
odkupili Nemci, zadržali še Mažari, to še
hočejo sedaj zmanjšati tudi Radićevci. Pri
njih je to grd imperializem, pri Prepeluhu
pa je to narodno izdajstvo v zameno ene
dvomljive kandidature.

PREKMURJE SLOVENSKO.

Prekmurje se je zavedalo slovensko,
se danes zaveda slovensko in ne bo za-
pustilo nikdar slovenske zajednice. In vsi
Slovenci bomo budno stali na straži, da
nam našega lepega Prekmurja nihče ne
otme. In kadar bo slovensko ljudstvo raz-
polagalo samo čez svojo zemljo, bo Prek-
murje vedno imelo mesto v sredini njego-
vega srca.

SLOVENSKA FRONTA.

Sicer pa pričakujemo, da pristaši
drugih strank tudi pri teh volitvah ne bo-
do oslabili slovenske fronte, slovenske re-
prezentance, temveč tudi tokrat zaposta-
vili za trenutek svoje strankarske intere-
se ter glasovali enodušno za veliko slo-
vensko stvar. Sedaj se bližajo naše želje k
uresničenju, sedaj nastajajo vsled tega naj-
bolj kritični časi, sedaj še pridejo posled-
nji napor protivnikov, da nas vržejo na-
zaj in ob tla, zato je treba sedaj močne,
složne, enotne slovenske fronte. Ne gla-
suje se sedaj za stranko, ampak za Slo-
venstvo. Kdor je Slovenec, bo šel z nami.

Pristaši SLS pa so poklicani, da v tej
borbi nosijo zastavo. Sedaj ni samo cen-
tralizem v nevarnosti, ampak tudi vse, kar
ga nosi in drži! SLS v nevarnih, težkih
časih nikdar ni oklevala. Zato bo tudi se-
daj navdušeno zagrabila za zastavo ter
šla v volivno borbo: Za slovenstvo, za
bratski sporazum, za poštenje in za svo-
bodo!

Izvajanja dr. Korošca so bila ves čas
spremljana z burnim odobravanjem. Po-
sebnost ko je govoril o republikanizmu, Ra-
diću in Prepeluhu, so zborovalci njegove
tozadevne izjave odobraval, z viharim
dolgotrajnim ploskanjem. Videlo se je, da
je dr. Korošec govoril vsem iz srca.

Po govoru dr. Korošca je bila na
predlog g. župana Oražma z velikanskim
navdušenjem soglasno sprejeta neomajna
zaupnica dr. Korošču in Jugoslovanskemu
klubu.

Navdušeno razpoloženje, ki se je po-
kazalo na tem zborovanju, je znak gotove
zmage pri volitvah, ko bo slovensko ljud-
stvo pomedlo s centralisti in njihovimi po-
magači ter izdajalci slovenskega naroda.

Gibanje neodvisnih radikalov.

NEODVISNI RADIKALI POSTAVIJO SVOJE KANDIDATE.

Belgrad, 24. nov. (Izv.) Včeraj se je
v Beogradu vršila seja širšega odbora ne-
odvisnih radikalov, na kateri je bil tudi
Nastas Petrović. Seji je prisostvovalo mno-
go uglednih radikalov iz vseh okrajev Sr-
bije, Vojvodine in Bosne. Na seji so skle-
nili sledeče resolucije: Glavni odbor je na
današnjih dveh sejah razpravljaj o politi-
čnem stanju v državi, ustvarjenem po raz-
pustu narodne skupščine, in z razpisom
novih volitev. Razpravljaj je tudi o poroči-
lih posameznih zastopnikov iz notranjosti
države, o pokretu v radik. stranki, da se
radikalna stranka vrne k svojemu staremu
programu in k svojim starim principom.

Nato so bili storjeni različni sklepi in
dana navodila za organizacijo neodvisnih
radikalov v celi državi. Na teh sejah se je
razpravljalo tudi o kandidacijah neodvis-
nih radikalov v vseh volivnih okrožjih po
celi državi in so se razgovarjali o nosi-
teljih takih kandidatnih list. Končni sklepi
glede nosilcev list, kakor ostalih kandida-
tov neodvisnih radikalov, ki naj bi se kan-
didirali na teh listah, bodo izvršeni še-le
potem, ko bodo okrožne organizacije o teh
stvareh odločevale. Določen je v glavnem
tekst proglasa neodvisnih radikalov, ki se
bode izdal na ljudstvo cele države.

Pribečevićevo zborovanje

Belgrad, 24. novembra. (Izv.) Z več-
rajšnjega shoda prečanskih velikosrbov je
belgrajsko občinstvo dobilo novih odkritij
o kleečplaztvu in prilizovanju veljakov sa-
mostojne demokratske stranke. Vloga teh
ljudi je tako poniževalna, da so se nad nji-
mi zgražali celo radikali, ki so jih najeli
ter se sledeh skušajo v javnosti otresti. Na

shod je prišlo okrog 1000 ljudi in to veči-
noma radikalov, uradnikov in slug iz mini-
strstev, ki so bilo delegirani, da markirajo
Pribečevićeve pristaše. Če bi teh ne bilo,
bi ostal Pribečević s svojimi učitelji in ne-
katerimi prečani sam. Saj drugih pristašev
Pribečević v Srbiji nima.

Tako je bilo razpoloženje temu primer-
no, ko so poslušali Pribečevića in njegove
himne in slavospeve na vse, kar je srbsko-
ga, in njegovo blatenje, kar je slovenskega

in hrvatskega. Brez vsake misli in vsebine je Pribečević v svojem neizmerno dolgočasnem govoru nakopičil vse mogoče napade proti protidržavnim elementom. Pri vsaki stvari pa je hvalil samega sebe. Predstavljaval se je kot največjega junaka za zmago srbstva od davnega časa. Zato se čudno čuje, da je deloval v onih časih, za katere mnogi trdijo, da je bil intus Tisze in drugih mažarskih krvnikov. Njegova junaska borba za 'nacija' proti protidržavnim in subverzivnim, separatističnim, boljševisitičnim in kar je takih škodljivih elementov, presega človeške moči. Pribečević je po svojih izjavah postal večji od samega kraljeviča Marka. Za njim je nastopil čisti Hrvat Lujo Vojnović, ki je udarjal pr papizmu. Njemu pa je sledil Slovenec dr. Kramer. Njegov govor je sama denunciacija najnižje vrste; denunciacija celokupnega slovenstva v olajšani borbi proti popom in klerikalizmu. Njegov govor je žalitev narodnega slovenskega ponosa; žalitev našega dobrega ljudstva. Človek, ki tako govori o svojem narodu, ni vreden, da sme še kdaj stopiti v njegovo sredo in še nastopiti kako javno vlogo. Agromer kur je po svojem zastopniku ponovno odkril svoje velikosrbsko in hegemonistično barvo. Govori so zato imeli primeren efekt. Celo najožji prijatelj Pribečević se so sramovali njegovih izpadov in njegovega hvalisanja in so ga skušali izgovarjati, da je govoril pred srbskim občinstvom, pa se mu je moral laskati. Srbi pa se odkrito čudijo, kako se more človek ponizati v lakajstvo in klečeplazstvo. Še bolj se je čuditi drznosti dr. Kramerja. Sploh je sodba ta, da Pribečević tudi s takimi metodami ne bo imel nikdar uspeha.

RADIKALSKI KANDIDATSKI SPORI.

Belgrad, 24. nov. (Izv.) Izvršilni radikalni odbor nadaljuje s svojim reševanjem raznih sporov. Kljub njegovemu reševanju se pojavlja vsak dan več novih kandidatov in tako je gotovo, da bo še prišlo do velikega razdvajanja list. Gotovo je na primer, da bosta v valjevskem okrožju dve listi, ena Veljka Kostića, druga dosedanjega podpredsednika skupščine Dragovića. Vsi poskusi za sporazum so ostali brez uspeha. V Belgradu se je vrnil Ninčić, ki je v Vojvodini imel mnogo agitacijskih shodov, na katerih se mu je posrečilo, da ga bodo radikalni v zgornjem Banatu postavili kot nositelja liste. Sestava njegove liste še ni gotova in se govori, da bo na njegovi listi kandidiral Pašićev sin znani Rade Pašić.

TEŽAK OČITEK VOJNOVIČU.

Belgrad, 24. novembra. (Izv.) O dr. Vojnovićevem govoru na zborovanju samostalnih demokratov pišejo »Novosti«. Na včerajšnjem shodu demokratov se je na govorniškem odru pojavil tudi Vojnović in oboževal v svojem govoru Srbe. Ker je vedno dobival denar iz dispozicijskega fonda, se sedaj priljubljuje radikalom, da bi ga postavili za poslanika pri Vatikanu. Belgradu ni znano, da je na Vojnovića padla težka sumnja, da je bil za časa vojne špijon, zato se sprašujemo, kako da se je predrznil pojaviti se v Belgradu.

KONFERENCA MALE ANTANTE.

Belgrad, 24. novembra. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčić je izjavil glede vesti o konferenci male antante, da se bo konferenca zares vršila v prvi polovici januarja. Ne bo se pa vršila v Belgradu, temveč v Bukarešti, kakor je bilo sklenjeno na poslednjih konferencah. Kar se naših odnosov napram Rusiji tiče, se zdi, da stoji vlada na odklonilnem stališču glede priznanja in stremi, da je treba na tem vztrajati vsled tega, ker so se Rusi po Radiću vmešavali v naše notranje razmere. Vlada trdi, da ima dokaze, da podpirajo boljševiki Radićevo gibanje. Istotako tudi akcijo kosovskega odbora v Makedoniji.

POLJAKI IN MALA ANTANTA.

Praga, 24. novembra. (Izv.) »Bohemia« zanika vesti o vstopu Poljske v malo antanto. Poljska se tudi ne udeležila konference male antante v Bukarešti.

Italija.

VEČINA ODOBRI LA VLADNO NOTRANJO POLITIKO.

Rim, 24. nov. V sobotni seji poslanske zbornice je uvodoma govoril notranji minister Federzoni. Odgovarjal je na razne očitke opozicijskih govornikov. Kar tiče občinske avtonomije, vodijo komisariji 1541 občin in ne 5000, kakor trdi opozicija. Pomanjkljivost tiskovnih odlokov priznava, prav zato bo vlada predložila zakonski načrt, s katerim se uredi tiskovno vprašanje. Javni red se je po sedanjim režimom utrdil, dosegli so se že tudi znatni uspehi na potu do pomirjenja. Narodna milica daje vsak dan nove dokaze discipliniranosti in uporabnosti v službi domovine. V provincah je oblast prefektov popolnoma upostavljena. Vlada trdno hoče, da se vsa iniciativa in odgovornost vrne državi in njenim zakonitim organom.

Posl. Salandra, ne odreka vladi zaupanja, a pridržuje si svobodo prijateljske kritike. Ugotavlja, da se začenja dežela oddaljevati od fašizma. To pa zato, ker se širi mnenje, da fašistovska stranka gospoduje nad vlado. Dejansko govore fašisti o osvojitvi države. V fašizmu je bila težnja, da se polasti vseh državnih oblasti in to mu je s sodelovanjem vlade tudi uspelo. Fašistovska strankarska hierarhija tvori resno nevarnost za avtoriteto države, tembolj ker si fašistovski hierarhi domišljajo, da dele z vladnim načelnikom njegovo oblast. Toda če je dežela pristala na to, da en sam Mussolini ostane na svojem mestu, ne bo trpela drugih Mussolinijev po provincah. V civilnih evropskih državah se je pač mogoče vlade s silo polastiti, ne pa je obdržati. Kdor ne zna dovršene revolucije ustaviti, ga njene razvaline pokopljejo.

Posl. Orlando je utemeljeval dnevni red: »Pričakuj ugotovitve ustavnega reda, prehaja zbornica na dnevni red.« Govornik kritikuje vladni režim; fašistovska revolucija je začela podirati ustavne institucije in se izprevrila v protirevolucijo. Italija se še danes ni odkrito in dejansko vrnila k parlamentarnemu režimu. Reforma ustave ne more biti naloga kake strankarske komisije. Istotako je docela nedopustno, da bi se politična odgovornost vlade v najmanjši meri prenesla na kako stranko. Govornik ob danem položaju ne more dati vladi zaupnice.

Nato je povzel besedo ministrski predsednik Mussolini. Priznava začenja jočo se izolacijo fašizma, kar ni čudno za stranko, ki je že 20 mesecev na vladi. Fašistovska hierarhija je podrejena državni. Vstrajno si prizadeva, da loči vladno od stranke, ker je stranka le del naroda, vlada pa mora vladati celi narod. — Kar tiče fašistovske komisije petnajsterih za ustavno reformo, ima le nalogo študija. Zagotavlja ponovno, da ustave neče kršiti, marveč jo le izpopolniti. Noče prorokovati, a toliko more ugotoviti, da čas za vladno brez fašizma in proti fašizmu še ni prišel. On se bo boril do konca. Čuti, da je za Italijo napočila zarja novega svetlega dneva.

Po Mussolinijevem govoru, ki mu je večina viharno pritrdila in sklenila, da se nabije, je dal predsednik na glasovanje Baistrocchijev dnevni red, na katerega je pristala vlada: »Zbornica odobrava vladno notranjo politiko in prehaja na dnevni red.«

Glasovalo je 354 poslancev, od teh 337 za vladno, 17 proti; 18 poslancev se je glasovanja vzdržalo.

KOMENTARJI V ČASOPISJU.

Rim, 24. nov. Vsi listi se obširno pečajo z dogodki v parlamentu. Fašistovski tisk se veseli in slavi Mussolinija in Delcroixa, opozicijski listi pa naglašajo, da sta fašizem in njegov režim v parlamentu moralno podlegla, in to pred lastno večino. »Giornale d'Italia« piše med drugim: »Če bi bila kaka druga vlada dobila le tisoč del opominov, ki jih je dobila Mussolinijeva vlada, in če bi bila videla razkroj svoje lastne večine, izvoljene pred malo meseci, bi se bila omajala. Toda med značilnimi posebnostmi položaja, ustvarjenega po prihodu na Rim, je tudi ta, da vlada noče iti in da je zato treba imeti potrpljenje. Toda političnega dejstva, ki smo mu bili priča tekom te dobe zasedanja, namreč razpršitev zaupanja med najzmernejšimi in najodgovornejšimi skupinami večine, nihče ne more tajiti in to dejstvo je izredne važnosti.

O govoru poslanca Delcroixa piše »Mondo«, da so hoteli z njim ponoviti prizor iz junijskega zasedanja, kar jim ni uspelo, ker imajo Italijani od junija do danes za seboj prebriske izkušnje. Kratkim izjav opozicije, v katerih je povzdignila glas za pravice Italijanov, ne morejo zadušiti besede najspretnjšega govornika.

ZBOROVANJE NEODVISNE DEMOKRACIJE.

Milan, 24. nov. Minulo soboto so se sešli tukaj zaupniki neodvisne demokracije iz Lombardije, obeh Benečij, Emilije in Piemonta. Razpravljali so predvsem o razvoju svoje organizacije in sklenili sklicati kongres za Zgornjo Italijo. V razpravi o političnem položaju so vsi soglašali v tem, da sedanjemu režimu — po kratkem provizoriju — ne more slediti druga vlada, nego kabinet, sestavljen iz izredne demokratskih slojev in organiziranih delavskih razredov.

Dogodki v Egiptu.

Kairo, 24. novembra. (Izv.) General Stack je bil zadel od dum-dum krogle. Kroglja ga je zadela v jetra. V avtomobilu so našli še drugo dum-dum kroglo.

Kairo, 24. novembra. (Izv.) Angleški vrhovni komisar je Zaglul-paši izročil noto angleške vlade, v kateri angleška vlada zahteva: 1. Opravičilo, 2. odškodnino v znesku pol milijona funtov in 3. prepoved političnih demonstracij. Angleška vlada zahteva odgovor tekom 24 ur.

Aleksandrija, 24. novembra. (Izv.) V Aleksandriji je bila velika parada angleških mornariških čot.

Kairo, 24. novembra. (Izv.) Egiptovska vlada je danes plačala znesek pol milijona funtov kot odškodnino. Angleška vlada izjavlja, da bo ta znesek porabila za podporo rodbin žrtv in za dobrodelne namene.

Kairo, 24. novembra. (Izv.) Ker egiptovska vlada ni izpolnila do danes vseh od angleške vlade ji stavljenih pogojev, so angleške čete zasedle carinarnico v Aleksandriji.

Kairo, 24. novembra. (Izv.) Egiptovska vlada protestira proti zahtevi angleške vlade, da morajo vsi častniki egiptovskega pokolenja in vse egiptovske čete izprazniti Sudan.

Kairo, 24. novembra. (Izv.) Vlada je odstopila. Kralj je demisijsko sprejel.

Kairo, 24. novembra. (Izv.) Zaglul je včeraj na seji poslanske zbornice obširno pojasnil vzroke zadnjih dogodkov in pozval poslance, naj bodo skrajno mirni in previdni. Zbornica je priredila Zaglul-u velike ovacije.

London, 24. novembra. (Izv.) Reuter objavlja obširno pojasnilo o notah angleške vlade in pravi med drugim, da je bilo v Angliji razširjeno naziranje o sposobnosti Egiptčanov za samovlado; reoprimist'čno. To pa na angleško politiko napram Egiptu ne bo vplivalo.

Gibraltar, 24. novembra. (Izv.) Del angleške posadke je dobil povelje, naj bo 20. t. m. pripravljen na odhod.

Kairo, 24. novembra. (Izv.) Guverner v provinci Mansurah je dal nekaj upornikov pretepsti, na kar je bil red takoj vzpostavljen.

FRANCOSKO POSOJILLO V AMERIKI.

Newyork, 24. nov. (Izv.) Popisovanje francoskega posojila v znesku 100 milijonov dolarjev je bilo 45 minut po začetku zaključeno. Podpisani zneski znašajo mnogo nad 100 milijonov dolarjev.

VOJAŠKA ZAROTA V FRANCJI?

Pariz, 24. novembra. (Izv.) Razni listi poročajo o neki nameravani vojaški zaroti, katere namen je bil vpeljati v Franciji vojaško diktaturo. Zarota se je ponesrečila. Vlada je pravočasno zvedela za zaroto in je dala zapreti več oficirjev.

PRENOS ZEMELJSKIH OSTANKOV JAURES.

Pariz, 24. novembra. (Izv.) Včeraj so prenesli truplo Jauresovo na svečan način v Pantheon. Rakev so celo noč stražili sorodniki in zastopniki delavstva. Prenosa so se udeležili: vlada, senat, parlament in ogromna množica občinstva. V Pantheonu je imel Herriot krasen govor, v katerem je slavil zasluge pokojnikov za vse človeštvo.

INDIJCI ZA SODELOVANJE Z ANGLEŽI.

Bombay, 24. novembra. (Izv.) Voditelji raznih indijskih nacionalističnih strank so izjavili na skupnem kongresu, da so pripravljeni sodelovati pri upravi province Bengalije.

Ob otvoritvi ljutomerske železnice.

(Pismo iz Prlekije.)

Mi Prleki, kakor po domače nazivajo Slovence med Muro in Dravo, smo bili silno hvaležni ministru Sušniku, da je pospešil in izvedel dovršitev železnice iz Podravja čez Ljutomer v Slovensko Krajino (Prekmurje). Nam je jasno, da je bil prvi slovenski prometni minister dr. Anton Korošec, ki je podpisal akt o tej železnici. Točno je tudi, da, če ne bi bilo Slovenca Antona Sušnika, prleška železnica letos še ne bi bila otvorena. O teh dveh dejstvih je prepričan ves narod v teh krajih. Žerjav ima na celem podjetju toliko zaslug, kakor njegovo »Jutro« na odkritju Amerike.

Veliko značilno je, da je Gregor Žerjav hotel otvoritveno slavnost uporabiti v svoje strankarske namene. Kakor sta nehote izdala ivanjkovski Petovar in ormoški Veslič, je Žerjav iz Belgrada in Ljubljane kar telegrafno komandiral: Vsi župani in občinski odborniki ormoškega in ljutomerskega okraja ter Prekmurja se morajo pokloniti imenovanemu g. ministru. Tajništvo Žerjavove stranke v Mariboru pa je cel teden vsak dan pošiljalo telegrafske in telefonične depeše demokratskim učiteljem in drugim Žerjavovim misarjem v Prlekijo, da morajo postaviti na noge »vse kar leze ino gret«.

Ali kakšno presenečenje! Ker se je Žerjav vrnil kot »mož«, ki ima edini zaslug za to železnico in ker narod do 99% mrzi tega človeka, ni bilo nobenega pravega župana iz ljudstva, ki bi hotel pozdraviti dr. Cekina! Ormoški Veselič in ljutomerski Stojan pa absolutno nimata mandata, da se deklarirata kot zastopnika ljudstva, še manj pa ima do tega pravico znani Petovar. Kar je prišlo ljudstva blizu, je prišlo samo iz radovednosti. Da bi kdo od poštenih Prlekov prišel pozdravljat Žerjava, to si Gregor zastoj domišljuje.

Dr. Žerjav si je navlekel iz Ljubljane, Maribora in Ptujja svoje zagrizene pristaše. Manjkati ni smel dr. Baltič, dr. Marn, mariborska dr. Lipold in dr. Koderman in druge zvezde žerjavovstva. Prleško ljudstvo je motrilo celo slavnost po svoje. Bilo je pri Petovarju, Žerjav

malodane ni začel poljubovati svojega Lovreta, ko mu je stregel. Krepka korenina iz Brebrovnika, naš Matjaž, vpraša gospoda s cvikerji: »Čujte, ker te so totti gospod, ki majo tak judovski nos, pa si z našim Petovarom tak gučijo?« Ko je mož zvedel, da je to Žerjav, je stopil na stran in vzkliznil, da se je čulo daleč na okrog: »Zalostna nam majka! Taki ljudje so postali v Jugoslaviji ministri! Fantje in možje, pojdimo domov raje drva sekati, kot pa da bi gledali tega človeka.« In možje so šli... Orjuncem iz Ormoža pa si je takoj zapisal ime korajžnega in poštenega možakarja.

Žerjav je bil obdan od cele trume detektivov, špijonov in orjuncem. Bal se je med Prleki za svoje dragoceno življenje. Žerjav nas Prleke ne pozna. Prepošteni in dovolj zreli smo in za malo se nam zdi, da bi položili roko na takega človeka, katerega je moral prestolonaslednik pomilostiti za dejanja, ki so bila vse kaj drugega, samo častna ne... Ljudstvo za vse te skrivnosti ve in po njih sodi.

Značilno je bilo, kako je Žerjav slepil g. ministra Andra Stanića. Ako je kje stala velika skupina občinstva, vedno mu je zatrjeval: »Svi so od moje patrije.« In prijatelj mi je pripovedoval, da se je železniški minister nasmešnil in odgovoril: »Onda imate više birača nego vam treba.« Stanić je te besede izgovoril z odkrito ironijo. Saj mu je prilično znan položaj v Sloveniji in mišljenje ljudstva v naših krajih.

Žerjav se je vsiljeval vsem in vsakemu. Ko je opazil poslanca Kleklo, tudi njemu se je hotel vhliniti. A naš Prekmurec je baje z izrazito gesto dal vedeti židovskemu vsiljivcu, da ga ne mara ne on, ne naše ljudstvo. Splošno rečeno: Prleško in prekmursko ljudstvo je odločno pokazalo, da odklanja človeka kakoršen je — Žerjav.

Prvi sleparski volivni poizkusi.

»RENITENTNI KLERIKALNI ŽUPANI«.

Včerajšnji »Narode« se v notici pod gornjim naslovom pritožuje čez župana na jezici in Medvodah, češ, da ne marata izdajati strankam potrdil o bivanju, potrebnih za reklamacijo v volivne imenike. Ker poznamo dosedanje korektno postopanje v zadevni notici napadenih županov, smo se za slučaj zanimali in ugotovili sledeče: Pri županu na jezici se je te dni zgledalo več neznancev, ki so zahtevali potrdila, da bivajo nad šest mesecev v občini. Ti neznanci pa niso bili nikdar pri županstvu priglašeni niti niso bili županu osebno znani. Razumljivo je, da župan neupravičeni zahtevi neznancev ni mogel ugoditi in jim je izdal le negativno potrdilo, t. j. da reklamanti pri županstvu niso priglašeni. Na zahtevo tajništva JDS pa je baje okrog glavarstva že ukazalo županstvu na jezici, da mora izdati zahtevana potrdila, ne glede na to, ali so dotičniki pri županstvu zglašeni ali ne. Županstvo se je seveda moralo ukazu okrajnega glavarstva pokoriti. Čudimo se, kako pride upravana oblast do tega, da se vtika v volivne priprave, ko je vendar v volivnih zadevah v drugi instanci pristojna izključno sodna oblast. Ali je mar g. Baltič že začel »delati« volitve z orjunkskimi manirami? Ugotavljamo, da so dotični, ki nepravilno zahtevajo vpis v volivni imenik na jezici, vpisani v volivnem imeniku v Ljubljani. Orjunska gospoda bi rada svojim članom preskrbela kar večkratno volivno pravico, ker smo dognali, da dotični gospodje, ki zahtevajo, da se jih vpiše na jezici, v Ljubljani niso črtani iz volivnih imenikov. Opozorjamo naše pristaše po deželi, da pazijo na to, da Orjunci ne bodo volili na dve ali še več strani. Vsak tak slučaj naj takoj naznani, da ga izročimo državnemu pravdnistvu.

Zadnji dan reklamacij.

DANES JE ZADNJI DAN ZA POPRAVLJANJE VOLILNIH IMENIKOV. Zamudniki, storite vsaj danes svojo dolžnost, da boste imeli volilno pravico. Vložite reklamacije! Nasprotniki že hočejo z nasiljem spraviti svoje ljudi v imenike. Zato zaupniki pazite!

Narodova modrost. »Slovenski narod« je sedaj na koncu reklamacijskega postopanja opozoril na to, da lahko občinske komisije uradoma popravljajo volilne imenike. Ta je pa lepa! Čemu pa so reklamacije? Ali ni to edina ljudska kontrola nad volilnimi imeniki? Čemu pa je potem ta kontrola, ako pa župan lahko sam popravlja. Po »Narodovi« interpretaciji lahko županstva danes t. j. zadnji dan reklamacijskega postopanja »uradno popravijo« vse, kar so volilci z reklamacijami celih petnajst dni v volilnem imeniku izpremenili. In baš v tem grmu tiči zajec. Liberalci hočejo še zadnji dan spraviti v imenike svoje pristaje, če tudi z zlorabo zakona. Opozorjamo naše somišljenike že danes na to lumparijo in jih prosimo, da so čuječi in vse take slučaje takoj javijo tajništvu SLS v Ljubljani. Liberalno-orjunska volivna nasilja so se pričela.

Nasilna razlaga zakona o volilnih imenikih. Nedeljsko »Jutro« piše: »Polijsko ravnateljstvo, oziroma županstvo, se ne more izgovarjati, da ne ve ali dotična oseba biva v občini ali ne.« S takimi orjunskimi razlagami »Jutro« namenoma zapeljuje župane k zlorabi uradne oblasti. Na to opozorjamo deželno sodišče, kot nadzorstveno oblast v reklamacijskih zadevah.

Polijsko ravnateljstvo, čuj! V prihodnje moraš izdajati potrdila o šestmesečnem bivanju vsakomur, ki ga zahteva brez ozira na to ali je prijavljen ali ne, ali ga ravnateljstvo pozna ali ne. Tako trdi »Jutro«. In če policija ne bo ubogala, bo dr. Baltič to ukazal po svojem komisarju, kakor je na Ježico poslal okrajnega tajnika g. Rusa.

Iz zunanje politike.

* Senzacionalen članek »Times«. Veliki londonski list »Times« je objavil nedavno članek, v katerem ostro kritizira češki državni proračun. Pri tej priliki je list odkrito zagrozil ne samo Čehom, ampak vsem nasledstvenim državam, naj ne računajo na tuje posojilo, dokler ne odstranijo ovir za razvoj mednarodne trgovine. Članek tolnačijo kot željo angleških vplivnih krogov po vzpostavitvi srednjeevropske gospodarske zveze.

* Stroški za češka poslatništva in konzulato. »Rude Pravce« poročajo, da vzdržuje češka država 42 poslatništev, ki veljajo na leto 42.100.000 čeških kron. Poslatniško osebje šteje 322 oseb, ki prejemajo letno 25.843.000 čeških kron. Konzulatov je 63. V konzulatih je zaposlenih 675 oseb. Stroški za konzularno osebje znašajo 36.458.349 čeških kron. Skupni stroški za češko diplomacijo znašajo 95.410.000 čeških kron letno.

Politične vesti.

+ Hinavski prevaranti. »Jutro« se 23. novembra t. l. kakor nedolžni otrok vprašuje, čemu je »začel« Slovenec svoje pristaje hujskati radi Marijinih kongregacij? Saj se Marijinim kongregacijam — tako nadaljuje — ni ničesar zgodilo! Vse so si izmislili »klerikalci«, ki »porabljajo« Marijine kongregacije za volilni boj. — »Jutro« je izvedelo, da je vse vpitje radi naših Marijinih kongregacij je demagogija in novo varanje javnosti. Sam minister Žerjav je podal avtentično izjavo, ki se glasi tako-le: »Vse klerikalno razburjenje radi Marijinskih kongregacij je v ostalem za nas brezpredmetno, ker ni v Sloveniji glede tega vprašanja nastopila nobena izprememba.« — Na tak prevarantski način hoče »Jutro« nasuti celi javnosti peska v oči, kakor da PP. režim zoper Marijine kongregacije ni izdal sploh nobene odredbe. Taisto »Jutro« pa je v svoji številki 15. novembra pod naslovom »Vажne odredbe ministra prosvete« z debelimi črkami objavilo sledeče brzojavno poročilo iz Beograda: »Na osnovi čl. 16. ustave, ki se v 5. odstavku glasi: Vse šole morajo dati moralno vzgojo in razvijati državljansko zavest v duhu narodnega edinstva in verske strpnosti — in ker verske Marijine kongregacije stoje izven nadzorstva pristojnih šolskih oblasti in se načelno ne more dopustiti ter tudi ni v skladu z gornjim členom ustave, je minister prosvete odredil, da učenci državnih šol v kraljevini ne smejo stopati v marijanske kongregacije, odnosno morajo iz njih izstopiti. Ta naredba je takoj pravomočna.« — Ta naredba, ki jo je podpisal Svetozar Pribičević, velja za učence državnih šol v vsej kraljevini, torej tudi za Slovenijo, in je vrh tega morala stopiti že 14. novembra v veljavo, kakor odreja prosvetni minister. Ako torej, kakor pravi »Jutro«, v Sloveniji glede tega vprašanja ni nastopila nobena izprememba, je to razlagati

edinole na ta način, da je PP. režim stisnil rep med noge in da je Svetozar Pribičević svojo naredbo za Slovenijo molče suspendiral, oziroma ne zahteva njene izvršitve na naših šolah, ker se je zbal odpora slovenskega ljudstva, ki je PP. režimu ravno ob volitvah zelo neljub. »Jutro« pa posnema zločince, ki, ako svojih namer ne morejo ali se ne upajo izvršiti, taje, da so sploh kdaj imeli kakšne slabe namene. To je metoda vseh malopridnežev, dobro znana vsem kriminalistom. Samostalni demokraci pa so od nekdaj taka družba, njihovo glasilo pa najbolj pokvarjeno na svetu, ker ne pozna nobenega sramu kakor nepoboljšljivi hudodelci. Sicer pa je odredba zoper Marijanske kongregacije iz strahu pred njenimi neugodnimi posledicami zlasti v volilnem času začasno ukinjena samo v Sloveniji, drugod pa velja, kar se tudi razvidi iz famoznega demantija ministra Žerjava. Zato naj si demokratski tabor ne domišlja, da bo s svojimi zavijanjji ušel zasluženi usodi, katero mu bo pripravilo slovensko ljudstvo februarja meseca, ko bo z železno pestjo udarilo po tej družbi lažnivcev, hinavcev in goljufov.

+ Nezadovoljnost? Pod tem naslovom poroča beograjska »Pravda« dne 23. novembra: »Iz radikalnih krogov izvem, da so tudi na najvišjem mestu nezadovoljni z delom današnje vlade, in sicer zato, ker vlada odlaša z izvršitvijo raznih nalog, ki jih je prevzela takoj ob svojem nastopu.«

+ Zborovanje »Hrvatske zajednice«. V nedeljo dopoldne se je vršilo glavno zborovanje Hrvatske zajednice. Soglasno je bil sprejet sklep, da se »Hrvatska zajednica« proglasi za republikansko stranko in bo dosledno delovala na to, da se suvereniteta hrvatskega naroda v njegovi državni ureditvi in v odnošajih z narodom srbskim in slovenskim popolnoma realizira. Dalje je bil sprejet predlog osrednjega odbora, da HZ pri sedanjih volitvah ne nastopi samostojno, marveč da pozove svoje pristaje, naj vsi glasujejo za HRS. Za predsednika HZ je bil soglasno izvoljen dr. Lorković. Sprejet je bil tudi predlog, da se odpošlje na predsednika narodne skupščine Ljubo Jovanovića protestna brzojavka radi aretacije poslanca dr. Pernarja. Izvoljen je bil tudi novi osrednji odbor, ki se je sestel ob 4 popoldne ter izbral izmed sebe izvrševalni odbor stranke. V izvrševalnem odboru so med drugimi: dr. Trumbić, dr. Barac, dr. Bakala, dr. Božić in dr. Ritić.

+ Nastop vlade proti poslancu dr. Pernarju. Zagrebški dopisnik osješkega »Hrvatskega lista« poroča svojemu listu, da sta veliki župan v Zagrebu dr. Zuccen in državni podtajnik Wilder sklenila že na svoji zadnji konferenci v Zagrebu, da bo vlada začela nastopati trdo proti opozicijskemu. Ker pa dr. Zuccen pozna samo avstrijsko pravo, Wilder pa nobenega, sta policale na pomoč nekega bivšega mažarona, da je že kar naprej sestavil tožbo in obsodbo. Oboje sta izročila načelniku zagrebske policije, tako da je imela policija v rokah obsodbo nad dr. Pernarjem že 24 ur prej nego ga je prišla.

+ »Radikal« o obsodbi dr. Pernarja. V »Radikal« je objavil dr. Momčilo Ivanič o obsodbi poslanca dr. Pernarja uvodnik, v katerem ostro obsoja postopanje zagrebskega sodnika dr. Buratovića, ki je dr. Pernarja obsodil. Dr. Buratović je znan orjunaš. Svoj uvodnik sklepa dr. Ivanič z besedami: »Stališče, na katero se je postavil zagrebški sodnik, bi je v obraz vsaki pravičnosti in vsaki logiki. To, kar on imenuje »utemeljitev razsodbe«, je tako figovsko in revno, da je za nas vse žalostno in sramotno obnem, da se je našel med nami tak sodnik in da se je mogel dogoditi tak nezastisljan pravni in sodni škandal. Taki pravniki in taki sodniki bi najboljše napravili, če bi se javno preoblekli v žandarske uniforme, da jim ne bo treba pod sodniško krinko opravljati službe navadnih vladnih pandurjev.

+ »Črni kabinet« v Zagrebu. Hrvatski listi poročajo, da je vlada osnovala v Zagrebu »črni policijski kabinet«. Načelnik tega oddelka je bivši uradnik pri našem poslatništvu na Dunaju, neki Banković, zaposlen pa je pri tem oddelku tudi oni Grauer, ki je po nartu beograjske vlade »naredil« pobotnico, s katero potrjuje Radić prejem večje vsote denarja iz Moskve. Naloga »črnega kabineta« je, da nadzoruje poslovanje zagrebske policije.

Dnevne novice.

— Župnik Jernej Zupanc †. V nedeljo, dne 23. novembra t. l. ob 10 zvečer je po dolgi bolezni umrl v Goričah nad Kranjem ondolni župnik g. Jernej Zupanc, star 69 let. Rojen je bil dne 23. avgusta 1855 na Lancovem pri Radovljici, v duhovnika posvečen pa dne 26. julija 1879. Služboval je kot kaplan v Kamni gori, na Igu, v Šmarjeti, v Št. Rupertu, v Sv. Križu pri Litiji, kot župni upravitelj na Polšniku, od l. 1893. do 1909. kot župnik v Motniku in od tedaj 15 let kot župnik v Goričah. Pogreb bo v sredo, dne 26. novembra, ob 9 dopoldne v Goričah. — N. v m. p. l.

— Krščanska šola. Kraji (Homoc, Podbrezje, Senčur, Podgrad, Šmihel, Stari trg, Vič,

Kamnik, Nevle, Vranja poč, Špitalič, Gor. Logatec, Motnik, Komenda, Reteče, Sorica, Ajdovec, Begunje, Ljubljana: Sp. Šiška in sv. Peter, Lesce, Kranjska gora, Kropa, Gorje, Radovljica, Rudnik, Ribno, Dobrava, Struge, Boh. Bela, Preska, Dobrepolje, Kor. Bela, Moravče in Sv. Jakob ob Savi), ki so vložili pravila za ustanovitev podružnice, naj priredijo takoj ustanovni shod, ako še niso, ter naznanijo novoizvoljeni odbor tajništvu osrednjega vodstva Krščanske šole v Ljubljani, Sem. ul. 2./II.

— Družba sv. Mohorja v Prevaljah. Z ozirom na vest o selitvi tiskarne Družbe sv. Mohorja iz Prevalj, ki jo je zadnji čas širila »Marburger Zeitung«, smo od najmerodajnejše strani pooblaščen izjaviti, da ostane Družba sv. Mohorja s svojo tiskarno na Prevaljah, kjer že šesto leto z naraščajočim delokrogom vrši svoje prosvetno poslanstvo med Slovenci.

— Poročil se je v nedeljo v Gorjah pri Bledu g. Lado Magolič, korektor Jugoslovanske tiskarne, z gdnico Heleno Tonejce iz Gorij. Obilo sreče!

— Za povzdig tujskega prometa v naši državi. Kakor je že bilo objavljeno, se bo vršila v času med 23. in 29. novembrom t. l. v Beogradu važna konferenca med centralami tujsko-prometnih organizacij naše države in zainteresiranimi ministri. Ker pošlje v Beograd tudi Zveza za tujski promet v Sloveniji svojega delegata, je bilo predhodno potrebno zbrati želje in mnenja tujsko-prometnih interesentov Slovenije ter določiti smernice, na podlagi katerih naj bi staval delegat konkretne predloge na omenjenih konferencah. V ta namen se je sklicala za dne 19. t. m. v Ljubljano anketa tujsko-prometnih interesentov in zastopnikov oblasti. V častnem številu so se odzvali povabilu Zveze zastopniki velikih županov ljubljanskega in mariborskega, mestnih občin Ljubljana in Maribor, nadalje delegati iz Bleda, Mojstrane, Kranjske gore, Kamnika, Dolenjskih Toplic, Rogaške Slatine, Dobrne, Maribora, Celja ter zastopnik Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Na tem zborovanju so se med drugimi zabeležile želje in pripombe k osnutku novega obrtnega zakona, razpravljalo se je o državni in komunalni politiki v pogledu pospeševanja hotelske industrije, stavlili so se predlogi za sestavo zdraviliških komisij, pretresala so se vprašanja o olajšanju vpotovalnih formalitet in carinskega postopka, zbrali nasveti glede propagande, reklame in informacijske službe s posebnim ozirom na Češkoslovaško. Predmet obširne razprave je bila naša prometna politika s posebnim ozirom na sestavo voznih redov in tarifne politike. Stavlili so se predlogi za olajšanje davčnih bremen, ki ubijajo naše hotelirje in gostilničarje in ki so v nemali meri vzrok visokih cen v naših letoviščih. Po več kot triurnem poteku je predsednik Zveze za tujski promet g. dvorni svetnik dr. Marn zaključil to lepo uspešno zborovanje, se zahvalil udeležencem za izredno obilno udeležbo ter izrazil upanje, da se bodo upravičene želje naših tujsko-prometnih interesentov v polni meri upoštevale.

— Zvonarna strojnih tovarn in livarn d. d. v Ljubljani je prešla dne 13. t. m. izjavo župnega urada v Cerkljah na Gorenjskem, s katero se potrjuje, da je vtila za župno cerkev 4 bronaste zvonove, ki jih je g. svetnik P. Hugolin Sattner na licu mesta preizkusil in izjavil, da so glasovi vseh 4 zvonov natančno zadeti, tudi zvon G, ter se s starim zvonom F popolnoma zlagajo, tako da je zvonilo lepo in mogočno. Na željo župljanov se je zvon G zamenjal z novim zvonom As.

— S pošte. Poština in brzojavna pripravnica Justina Florjantičeva je na lastno prošnjo premeščena iz Karlovca v področje ljubljanskega poštnega ravnateljstva.

— Nevročilne poštne pošiljke. Te dni je izšel razglas o nevročljivih poštah pošiljkah za mesec oktober t. l. ter je bil razposlan v Slovenijo na vse pošte, kjer je v prostoru za stranke obklistv v pogled.

— V pomirjenje najemnikov je izjavil minister za socialno politiko dr. Miletič, da bo vlada v par dneh izdala naredbo, s katero bo začasno urejeno to kočljivo vprašanje. Zadeva je rešena tako, da se najemnikom ni treba ničesar bati.

— Volka je ustrelil znani lovec Marolt Ivan iz Maršič pri Sv. Gregorju dne 22. t. m. ob 5. jutraj. Zver se je klatila par dni tod okoli. Omenjeni lovec mu je nastavlil past, volk se je res vjel za sprednjo nogo in vlekel past za seboj na kar mu je Marolt pognal kroglo v drob in žival je bila na mestu mrtva. Tehta 25 kg. Pač redek slučaj, kakršnega ne pomni tukajšnji ljudje. Lovcu Maroltu čestitamo.

— Za zgradbo higijenske šole v Zagrebu je dovolila svetovnoznana »Rockefellerjeva ustanova« znesek 125.000 dolarjev ali 8.750 tisoč dinarjev. V šoli se bodo vzgajali zdravniki, ki se nameravajo posvetiti higijenski stroki.

— Nezgoda. Izidor Groser iz Trbovelj, sodarski vajenec na Selu pri Ljubljani, bi bil kmalu utonil v sodu. S starejšim sodarskim vajencem, Ivanom Bukovškom je pomival sode. Zlezel je v sod, ki drži 14 hl, vanj pa je nalival vode Bukavšek in sicer precej vroče. Ko se je Bukavšek zdelo že dosti vode v sodu, vpraša Groserja: »Ali ti še kaj nalijem v sod?« »Le še daj, bo vsaj gorko.« Sicer se je Groser komedno kretal v sod, toda ko je Bukavšek znova jel dolivati vroče vode, je Groser nena-

doma padel znak v vročo vodo. Sicer so ga še pravočasno rešili, da ni utonil v sodu, toda vsled hudih opeklin so ga morali pripeljati s rešilnim vozom v bolnico.

— Vlom v železniško skladišče. Keržolj Rudolf, rojen 1900, radi tatvine že 10 krat kaznovan, in Keržolj Neža, oba iz občine Trebnje, sta vlomila v železniško skladišče v Veliki Loki, ter odnesla 5 kg žgane in 5 kg surove kave, 11 kg sladkorja, 13 kg vžgalice »Dravac«, skupni vrednosti 1768 Din.

— Tatvina. Povž Janez iz Grobelj pri Domalah je s posebnim namenom obiskal zaklenjeno sobo Franceta Vidigar v Zelodniku pri Dobu ter iz zaklenjene omare »sunil« nikljasto uro s srebrno verižico in obeskom, rjave rokavice ter fino britev s pritliklinami.

V zalogi vse vrste barvnih trakov pri
Franc Bar, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5

Primorske novice.

p »Banca Adriaticae. Listi se še vedno pečajo s polomom Banke Adriatike. »Giornale d'Italia« piše med drugim: »Kakor se zdi, preiskuje sodno oblast, kdo so krivci, toda najbrže ne bo imelo poguma iti stvari na dno. Zatrjuje se, da se je banka bavila z raznimi posli, ki so bili v zvezi z državnimi liferacijami, ter da je finansirala tudi taka podjetja, v katera so bili vmešani visoki uradniki in različne politične osebe. Podravnatelj Rossini se je javno ponašal, da uživa njihovo zaščito. Nekateri pripisujejo krivdo nemarnosti tudi kom. Crispo Moncada, sedanjemu glavnemu ravnatelju javnega varstva, ki je bil tedaj tržaški perfekti, toda neomadeževanost g. Moncada je nad vsakim dvomom. Verjetnejše je, da je imel slabe obveščevalce in da so njegovo akcijo ovirali iz Rima.« — Komatentski list »La Frontiera« trdovratno opozarja, da je bil član uprave »B. A.« tudi tržaški župan Pittacco. Res je že pred meseci odstopil, vendar nosi soodgovornost vsaj v toliko, da ni opozoril poklicanih mest na razmere v banki.

p Tihotapstvo v tržaški prosti luki. Finančna oblast je v nekem skladišču v prosti luki, ki ga ima v najemu trgovec Armido Basilisco, odkrila v tleh skrito odprtino, ki vodi v pokriti potok »Ključ«, ki priteka iz Sv. Iva na in se v prosti luki izteka v morje. V tem podzemskem hodniku so našli večje zaloge kave v nepremočljivih vrečah. Hodnik ima zvezo oziroma izhod v nekem skladišču v ulici Ceppa. Jasno je, da se je po tej poti vršilo tihotapstvo. Gospodarja obeh skladišč sta takoj pobegnila. Aretirali so doslej samo par uslužbencev. Preiskave se nadaljujejo.

Štajerske novice.

š Kako so v Mariboru sestavljali volilne imenike. Pod županom Grčarjem so bili volilni skupščinski imeniki v Mariboru tako sestavljeni, da je na stotine naših volivcev, ki so v občinskem imeniku bili vpisani, sedaj izpuščenih iz imenika. Tako n. pr. v imeniku za skupščinske volitve ni vpisan knezoškof g. dr. Karlin, dočim je bil za občinske volitve vpisan. Danes do 2. ure popoldne je še čas za reklamacije.

š Petdesetletnica odličnega narodnega delavca. G. Josip Tratnik, župnik v Rajhenburgu ob Savi, bo slavil dne 12. decembra v krogu svojih prijateljev 50 letnico svojega rojstva in 25 letnico pastirovanja. G. Tratnik je priznan organizator v Posavju, mož, ki uživa velik ugled daleč naokrog. Pridružujemo se tudi mi k tej proslavi in kličemo: Bog živi!

š Nova gospodarska in informacijska pisarna v Mariboru. V Wildenrainerjevi ulici št. 6 je otvoril te dni novo gospodarsko in informacijsko pisarno g. dr. Srečko Lajnšič, ki bo poslovala v vseh kreditnih zadevah, posredovala pri nakupu in prodaji, oskrbovala reklamacij. in revizij. posle pri želez. pošiljstvih, dajala pojasnila v davčnih, vojaških in drugih oblastvenih zadevah itd.

š Manufakturni veletržec g. Karl Worsche v Mariboru je prišel v denarne težkoče. Kakor razglasa Uradni list, je predlagal poravnalno postopanje. Za upravitelja sta določena sodni svetnik g. Serneć in trgovec g. Vincetič. G. Worsche, ki je mož-poštenjak, je žrtve sedanje finančne kalamitete. Centralizem Pašičev in Pribičevićev je trgovcem v Sloveniji odtegnil vse kredit.

š V Kamnici pri Mariboru na nekdanjem Offner-Irgoličevem posestvu tik cerkve gradijo novo tovarno za muholovce.

š Nesreča pri vožnji vina. Voznik Krum-pak iz Krčevine pri Mariboru je za mizar-skega mojstra g. Viherja peljal pet sodov vina po strmih hribu iz Rožpoha v Maribor. Nesreča je hotela, da je eno kolo težko obložene voza zdrknilo pod cesto. Voz se je nagnil in sodi so zdirjali po strmini. Dva soda sta trčila ob drevesa v gozdu in se razbila. Tretji sod se je tudi zaletel ob drevo, a je iz njega izteklo samo okoli 50 litrov vina. Skupno se je razlilo po hribu 670 litrov vinskega soka. Kupec je vino plačal po 28 K liter. Ubogi Krumpak trpi ogromno škodo.

š Tovarna za dušik v Rušah namerava svoje podjetje prihodnje spomlad razširiti.

š Premogovnik pri Sv. Križu tik Slatine bo sedanjí lastnik razširil. Našli so velike no-

ve plasti zlahtnega premoga. Lastnik premo-govnika bo položil tir do nove glazute, ki jo je zgradil na nasprotni strani jame.

Izguba menice. Mlinar Alojzij iz Loke pri Zidanem mostu je na cesti iz Celja proti Zidanemu mostu izgubil menico za 10.000 Din, žirirano od Marije Mlinar iz Loke pri Zida-nem mostu.

Vlom v Mariboru. V pisarno cementne tovarne v Mariboru, Koroševa ul. 89 je vlomil neznan storilec ter odnesel stensko uro, bri-sačo, suknjo in pisalni stroj »Royal«, v skupni vrednosti nad 3000 Din. Pisalnega stroja najbrž ni mogel odnesti, ker je vrgel za kup cement-nih cevi njegov pokrov. Kam je vrgel pa stroj sam, še ne vedo.

Din 1.— na vsak korak

prihranite, zato ne tožite, da Vam je predaleč in kupujte vse oblačilne predmete in potrebščine pri

Drago Schwab, Ljubljana.

Ljubljanske novice.

Ij Smrtna kosa. Umrl je v nedeljo v de-želni bolnišnici g. Albin Debevec, bla-gajnik Vzajemne posojilnice. Pogreb bo danes ob dveh popoldne iz mrtvašnice deželne bolnišnice. Bil je zvest in vesten uradnik. Po-kroj njegovi duši. Preostali naše sožalje!

Ij Tridesetletnica »Krekove prosvete« v Ljubljani se je v nedeljo 23. novembra vršila po danem sporedu. Ob pol štirih je bila v stolnici pridiga, ki jo je imel g. uršul. spiritual Janko Cegnar, ki je po zgodovinskem uvodu pojasnjeval, kako je božji blagoslov spremljal društvo ves čas njegovega poslovanja. Po pridigi so bile pete litanije. Ob petih so se zbrali številni prijatelji društva v »Rokodelskem do-mu«. Zaorile so pesmi: Društvena, Domovini in Ah, nili zemljica krasna. Tamburice so za-svirale tri ljubke komade. Po pozdravu gostov so govorile predsednice centrale in posamez-nih zvez: gdč. Franja Kranjc o potrebi dru-štva, gdč. Fani Videmšek o ustanovitvi, gdč. Šarc o namenu in gdč. Dremelj o uspehu dru-štva. Igralke so nastopile z veseloligro: De-mantno srce in s šaloigro Tri-nečakinje, ki je izzvala veselo razpoloženje.

Ij Opozorilo. Ker se okrog vojaških skla-dišč, zlasti okrog vojaškega skladišča drv klat-tijo razni tatovi, zlasti v ponočnih urah, opo-zarjamo na prošnjo vojaških oblasti vse pasan-te, ki morajo mimo teh skladišč, da se na poziv straže »Stoj« takoj ustavijo, ker bi v nasprot-nem slučaju bila straža primorana streljati.

Ij Prvi radio-koncert v Ljubljani. Prvi javni radio koncert se vrši začetkom meseca decembra t. l. in sicer na korist Jugoslovanske Matice. Podrobnosti: čas in kraj objavimo prihodnje dni.

Ij Veleobrati, trgovci, obrtniki in drugi, za katere velja obrtni red, se ponovno opozarja-jo, da prigrasijo magistratu svojo obrt in svoje nameščence za volitev prisodnikov in namest-nikov za obrtno sodišče najkasneje do 29. no-vembra 1924. Tiskovine za te prijave se dobe v mestni posvetovalnici na magistratu.

Ij Pretep. Gostilna in ples, popivanje in fantovanje nudi vse različne prilike za spore, prerekanja in pretepanja. Toda ples ne pre-neha in ne prenehajo prepiri. Hlapec Robert Galjot in posest. sin Sitar Franc sta plesala v gostilni »Zelena trata« na Vodovodni cesti, si pri tem primerno gasila žejno in se vedno ostrje spogledovala, dokler ni prišlo, kakor običajno radi dekleta, do pretepa. Sitar pravi, da je prepri in pretep zanetil Ramovš, ki je pozneje v pretepu nekega ugriznil in ga s tem precej ranil. Prišlo bi bilo še do hujšega kot do navadnih lahkih prask in udarcev, da ni nadaljnje vroče krvi ohladila policija, ki je pogumnega Galjota in Sitarja odvedla na straž-nico.

Ij Trpinčenje živali. Mesarski vajenec J. Anton je na dvorišču z 1 in pol metra dolgim kolom udrihal vola tako, da ni bil živine po-polnoma omamljeno. Ob mukah živali se je J. Anton direktno naslajal. Za dejanje se bo pa moral zagovarjati pred sodiščem, ki je po-klivano, da slučaje trpinčenja eksemplarično kaznuje.

Ij Poneverba. Hlapec Franc D., uslužben pri Ivanu Stirnu je rabil denar. Sobota je bila blizu, nedelja tudi, zavrtel bi se rad, pa je svojemu gospodarju izmaknil dva zaboja kolo-maza. In sicer v dobri veri, da zaboja pošlono proda in izkupiček pošlono »zabije«. Pravo-časna aretacija mu je račun prekrizala.

Ij Nepravilnost. Tomažič Jožef, ključavni-čar, je vozil v smeri proti škofiji; na vogalu Stritarjeve ulice je pa najbrž vsled svoje ne-previdnosti zadel v tramvaj. Poškodovana sta voz in tramvaj.

Ij Policijska kronika. Od 22. do 24. nov. so bile vložene sledeče ovadbe: Radi lahke telesne poškodbe 1, radi pretepa 2, radi ka-lenja nočnega miru 4, radi pijanosti 2, radi nedostojnega vedenja 2, radi nedovoljene noš-nje orožja (zaplemba samokresa) 1, radi pre-stopka cestno-policijskega reda 8, radi preko-račenja policijske ure 1, radi priveditve plesa brez dovoljenja 4, radi prestopka naredbe proti pobujanju pijančevanja 1. Aretacije: 1 radi po-neverbe, 1 radi nevarne grožnje.

Ij Od ministr. za trg. i obrt. konces. krojaa šola gosp. S. Potočnika v Židovski ulici 5 je zaključila včeraj svoj jesenski tečaj, ki ga je obiskovalo 30. učencev in učenk. Krasne risbe

po prvovrstnih modelih, ki so bile razstavljene, kažejo najbolj potrebo in praktičnost kroja. Gosp. Tončka Perdanova je kot odličnjakinja izročila gospej Ivanki Potočnikovi, ki je po-sebno pri lahkih damskih oblekah francoskega izvora veliko pripomogla h krasnemu uspehu tečaja, krasen šopek rož. Zimski krojni tečaj se prične 25. t. m. Spomladi bo imel g. Po-točnik krojne tečaje po južni Srbiji.

Iz katoliškega sveta.

Sv. leto. V sv. letu bo proglašeni cela vrsta novih blaženih in svetnikov. Tostvarni procesi so deloma že dovršeni, deloma pa se bližajo svojemu zaključku. Dovršeni so sle-deči procesi: Marcelin Jožef Champagnat, du-hovnik, ustanovitelj kongregacije malih Ma-rijinih bratov; Bartolomej dal Monte, duhov-nik; Andrej Hubert Fournet, župnik v Mai-letu; p. Janez Nep. Neumann, škof v Filadel-fiji; Terezija Eustochio Verzeri; p. Julijan Eymard, ustanovitelj kongregacije najsv. Za-kramenta; s. Marija Mihaela presv. Zakra-menta; s. Ivana Antida Thourer; s. Marija Magdalena Postel; s. Marija Evfracija Pele-tier; D. Jožef Cafasso; Anton M. Gianelli, škof v Bobbiju; Jan. Marija Vianney, župnik v Ars.

Argentinijski sv. Stolica. Zadnji čas so v Argentinijski na delu sile, ki pripravljajo kon-flikt s sv. Stolicom. Proračunska komisija je sicer odobrila postavko za diplomatsko za-stopstvo v vatikanu, toda izrazila je željo, da se to zastopstvo v bodoče opusti.

Protestantski pastor prestopil v katoliško cerkev. Na predvečer vseh svetnikov je bil v domači kapeli akademije dei Nobili sprejet v katoliško cerkev protestantski duhovnik Ar-thur Murray Dale, bivši župnik v Ladbroke in Radbourn. Par dni nato je prejel zakrament sv. birme in isti dan ga je sprejel sv. oče. Kon-vertit je bil od 1889 do 1894 kaplan anglikan-skih benediktink v Mallingu (St. Bride's), ki so 1913 skupno z benediktinkami v Caldeyu prestopile v katoliško cerkev. Njegov nasled-nik pri benediktinkah je bil Rew. Morley Ri-chards, ki je istotako postal katoličan in je umrl kot dominikanec.

Od »Pontes Codices Juris Canonici«, ki jih izdaja bivši predsednik kodifikacijske ko-misije kardinal Gasparri, je sedaj izšel II. zvezek, ki obsega apost. konstitucije papežev od Benedikta XIV. do Pija IX.

Izkopavanja v cirkusu Maximu med Pa-latinom in Aventinom se sedaj končno začno. To so za kristjane sveta tla, namočena s krvjo neštetihi mučencev.

Misijski vestnik.

Vsem gg. duhovnikom v Ljubljani. DŠV (Družba za širjenje vere) je tisto orodje, ki nam ga sveti oče v našem misijskem veku naroča zgrabiti, da pomagamo križu do zma-ge. Po želji sv. očeta naj stopijo v to misijon-sko družbo vsi katoličani sveta, ki so izpolnili 12let. Zato naj se DŠV tudi po Ljubljani kar najbolj razširi, da prinese poganom luč, druž-benim članom pa božjega blagoslova. Da se bo mogla DŠV razveteiti tudi po družbah, dru-štvi in šolah v Ljubljani, zato podpisani ljub-ljanski župniki v zmislu pravil DŠV poobla-ščamo vse gg. duhovnike v Ljubljani, da sme-jo DŠV kjerkoli v Ljubljani ustanavljati in tako članom takoj naklanjati premnoge od-pustke. Obenem pa tudi nujno prosimo, naj te najaktualnejše misijske zadeve nihče ne omalovažuje, ampak zanj storijo, čim največ more! Vse potrebne tiskovine DŠV (knjižice, letake, pole, sprejemnice, položnice) naj bla-govoli vsak gospod osebno vzeti v pisarni šk. ordinariata. — Vsi ljubljanski župniki.

Prosvetna zveza.

V petek zvečer se je vršil I. Prosvetni ve-čer ob precejšnji udeležbi v Ljudskem domu. Spored je bil primeren temi: Naše Primorje. Godba Mladinskega doma je pod spretno tak-tirko svojega kapelnika dovršno izvajala štiri točke. Izborno je deklamiral Mil. Stare, jurist, Gregorčičevo pesem: Soči. Tudi pevski zbor invalidov trpinov — je pod vodstvom profe-sorja Bajuka lepo zapel »Oj Doberdob — slo-venskih fantov grob«. Predavanje je bilo ne-koliko predolgotrajno, dasiravno nam je gosp. predavatelj podal lepo, izčrpano sliko Našega Primorja. Želim Prosvetni zvezi, da na tej poti kulturnega dela vztraja. Občinstvo pa naj še z večjo udeležbo pokaže zanimanje za pra-vo prosveto.

Cerkveni vestnik.

e Sestanek v Križankah, ki je bil napove-dan za sredo zvečer, se vrši v četrtek, dne 27. novembra ob 8 zvečer. Člani moške in mlade-niške Marijine kongregacije se vabijo, da se udeležijo sestanka polnoštevilno.

Naznanila.

Nova založba, r. z. z. o. z. opozarja vse člane, da je bil na obnem zboru dne 28. febr. 1924 spremenjen člen 4. pravil Nove za-ložbe, in sicer tako, da znaša delež ne 5 Din kot doslej, marveč se zviša na 100 Din. Ker še mnogo članov ni doplačalo poviška de-ležnine, opozarja načelstvo: Kdor do 31. de-cembra ne plača poviška, smatra odbor, da je kot član Nove založbe odstopil.

Občni zbor »Dobrodelnosti« se vrši v sre-do, dne 28. t. m. ob 4. uri popoldne v dru-štvenih prostorih na Poljanskem nasipu 10. **Jadranska straža** priredi 12. decembra za-bavni večer, na katerem bodo sodelovali razni priljubljeni komiki.

Dijaški vestnik.

d Diskusijski večer j. k. a. d. »Danica« se vrši v četrtek ob 8 zvečer v Akademskem domu. Povabljeni tudi tov. Zarjani, Borci in gg. starešine. Predava g. urednik Tersegla v o aktualnem vprašanju.

Narodno gledališče v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Torek, 25. novembra: Zaprto.

Sreda, 26. novembra: Zora, dan noč. Red F.

Četrtek, 27. novembra: Šestero oseb išče avtorja. Red C.

Petek, 28. novembra: Zaprto (glavna vaja). Sobota, 29. novembra: Zaprto (general-na vaja).

Nedelja, 30. novembra: Sumljiva oseba. Izven.

Ponedeljek, 1. decembra: Veronika Dese-niška, slavnostna predstava v proslavo narod-nega praznika.

OPERA.

Začetek od pol 8. uri zvečer.

Torek, 25. novembra: Netopir. Red A.

Sreda, 26. novembra: Zaprto.

Četrtek, 27. novembra: Carjeva nevesta. Red D.

Petek, 28. novembra: Zaprto (generalka). Sobota, 29. novembra: Jenufa. Red E.

Nedelja, 30. novembra ob 3 popoldne: Ne-topir. Izven.

Ponedeljek, 1. decembra: Zaprto.

Poizvedovanja.

Izgubila se je v soboto zvečer volnena odeja na poti med Lukovico in St. Ožbaltom. Najditelj se prosi, da naznani proti primerni nagradi svoj naslov na Zvezo šoferjev Slo-venije.

Zgubljen zavitek. Na poti od Rakovnika do glavnega kolodvora v Ljubljani se je v pe-tek 21. t. m. zgubil zavitek s potrebščinami za Marijino družbo. Pošten najditelj je na-prošen, da pošlje zavitek proti povrnitvi stroškov na naslov: Matej Ahačič, župnik, Leše, p. Brezje.

Po svetu.

sv »Spomini« predsednika Masaryka. Predsednik Masaryk je dokončal svoje veliko spominsko delo o dogodkih med svetovno vojno. Knjiga ima naslov »Svetovna revolu-cija«. Rokopis bodo začeli tiskati te dni. Delo bo izšlo istočasno tudi v nemškem, franco-skem in angleškem jeziku.

sv Mussolini podkupljen. Opozicijsalni časopisi poročajo, da je Mussolini pred voj-sko, ko je bil izključen iz socialistične stran-ke in je izstopil iz uredništva socialističnega »L'Avanti-ja« in ko je ustanovil svoj list »Il Popolo d'Italia«, dobival od Francozov po 10.000 frankov na mesec, zato da je huj-skal za vstop Italije v vojsko na strani an-tante proti Avstriji. Francoski časopisi ime-nujejo celo osebo, ki so takrat nosile v Milan Mussoliniju ta denar.

Gospodarsivo.

Ravnatelj Andrej Žmavc, Maribor:

Grobanice v novem vinogradništvu.

Skrbeti je treba, da se dragocena zemlja v vinogradu kar najbolj izkoristi do zadnjega kotlička. Ze v mladih nasadih zaostajajo in pro-padajo posamezne trte, ker smo imeli slabe sadike ali smo napravili druge napake pri sa-jeanju; v starejših nasadih pa se pojavljajo goline (luknje), ker nekatere trte prerano hirajo in se posušijo; tudi zimska pozeba ugo-nobi marsikatero trto, druge spet poginejo ra-di poškodb z orodjem pri obdelovanju ali iz drugih vzrokov. Toda praznih prostorov v vi-nogradu ne smemo trpeti. V prvih letih je podsajanje uspešno, v starejših nasadih pa ni več priporočljivo; mlade trte med starimi namreč le težko uspevajo in so takorekoč udu-še, ker so posamezne raztrošene v vinogradu, jim tudi ne moremo nuditi iste pozorne nege, ki jo mlada trta baš v prvih letih najbolj rabi.

Ko še nismo poznali trsne uši, smo si pomagali v glavnem z grobanjem. Z novo tra-no kulturo je seveda drugače, vendar je umestno, da nadomeščamo propadle stare tr-te v starejših nasadih z grobanicami, s čimer podaljšamo življenje in povoljno rodovitnost starih vinogradov na najcenejši in najzanesljivejši način. Grobanice rodijo že v prvem letu, nelepe luknje v vinogradu izgne-jo, nasad se kmalu izenači. Take grobanice ro-dijo s starimi vred celo vrsto let, preden jih trsna uš uniči, ali pa celo preživijo druge, ne-pogrobane trte starega nasada.

sv Zanimiva pravda v Rimu. V Rimu se vrši pred sodiščem zanimiv proces. Gene-rallissimo Mussolinijeve milice poslanec Italo Balbo (pri vojaki je bil poročnik) toži dnevnik »La voce Repubblicana (republi-kanski glas). Povod tožbi je sledeči: v pro-vinciji Ferrara so fašisti ubili župnika Min-zonija, ker je bil Balbo prvak ferrareških fašistov, je trdila »La voce repubblicana«, da je Balbo moralno skriv na umoru. Zago-vornik tožbenca predlaga med drugimi ugled-nimi osebmi kot priče tudi nadškofa v Fer-rari in Fosli.

sv General Nathusius obsojen zaradi tatvine. Tudi dni je stal pred vojnim sodiščem v Lilleu nemški general Nathusius, ki je bil obtožen, da si je za časa nemške zasedbe Lilleu l. 1918. v vili industrijca Motta, v ka-teri je stanoval, prisvojil mnogo Mottovih premičnin: service iz porcelana, preproge, čipke, 900 steklenic vina itd. Te predmete je general poslal svoji ženi v Nemčijo. General se je zagovarjal, da je v vili nekaj stvari zakonitim potom rekviriral, da pa ženi ni ničesar pošiljal. Priče so izpovedale proti njemu in sodišče je obsodilo generala Nathu-siusa na eno leto ječe in poravnava stroškov. — Kaj bi bilo, ako bi morali vsi visoki častniki, ki so si v zasedenih deželah prisvo-jili tujo lastnino, dajati odgovor! Sodišča bi izgubila glavno.

sv Strožje postopanje nasproti tujcem na Angleškem. Državni tajnik za notranje stvari Sir Johnson Hick je te dni v nekem javnem govoru napovedal, da bodo angleške oblasti poslej proti tujcem ostrejšje postopale. Vsak tujec, ki prekrši kak angleški zakon ali se slano obnaša, se takoj izžene.

so Tipografski štrajk v Bratislavi. Med lastniki tiskarn in Zvezo grafičnih delavcev za Slovakijsko in Podkarpatsko Rusijo so se v zadnjih tednih vršila pogajanja za novo ureditev kolektivne pogodbe. Ker ni došlo do sporazuma, je Zveza grafičnih delavcev z dnem 20. t. m. napovedala štrajk v vseh tiskarnah, ki niso hotele podpisati delavskih zahtev. V Bratislavi so podpisale te zahteve socialnodemokratična tiskarna »Pocisk in dr.« in »Gutenberg«. V vseh ostalih tiskar-nah delavstvo štrajka in večina listov ne izhaja.

sv Komunistična propaganda v češkoslo-vaški armadi. V tajništvu komunistične stran-ke v Bratislavi je policija izvršila hišno pre-iskavo in nato zaprla komunističnega poslan-ka Julija Nagyja, mestnega občinskega svetni-ka Majorja in več drugih oseb. Oblast je do-gnala, da so komunisti širili svojo stvar med vojaštvom ter delili po vojašnicah letake.

sv Največja zračna ladja sveta. V Carding-tonu na Angleškem bo dograjeno v par letih največje pristanišče za zračne ladje na svetu. Zračni velikani bodo letali od tam v Zedin-jene države in Kanado, v Egipt in Južno Afri-ko, v Indijo in Avstralijo. Prav tako gradijo Angleži sedaj največjo zračno ladjo. Bo iz je-kla; dosedanje so bile iz aluminija in alumi-nijevih zmesi. Ta ladja bo imela sedem težkih motorjev na bencin, vsak 600 konjskih sil, skupaj 4200 (Z. R. III. jih ima 4 x 500 = 2000). Letela bo s poprečno hitrostjo 112 km na uro; dolžina 250 metrov, največja višina 42 (Z. R. III. 200 in 31). Teža bo znašala 155 ton, od kojih bo prišlo na bencin, vodni balast, ži-vila, prtljago in popotnike 75 ton. To se pravi: ladja bo vzela lahko s seboj 100 potnikov. Ima ji bo R 101. Prvič se bo podala na pot v za-četku leta 1927, in sicer v Indijo. Posebna ko-misija bo v najkrajšem času odpotovala v Egipt in Indijo, da pripravi tam pripravne pristanišča.

so tudi podzemeljski deli dobro ohranjeni, predvsem ameriški del, ki živi, deluje in krepko pomaga prehranjevali oba žlahtna dela s svojimi močnimi glavnimi koreninami. Več se od pravilno napravljene grobanice ne more zahtevati.

Za izpolnitev praznih mest v starih nasadih se morejo pod navedenimi pogoji priporočiti grobanice, vlačnice pa le čisto izjemoma.

Ce bodo skrbele zasebne in državne trsnice le za prvovrstne trte cepiljenke, tedaj si bomo prihranili mnogo podsajanja v prvih letih mladega nasada in mnogo grobanja v starejših vinogradih.

Leta 1922. se je bil vnel v nekaterih naših časnikih radi grobanice hud spor. Grobanice so priporočali tudi sledeči strokovnjaki: Belli (St. Jurij pri Celju), Skalicky (Grm pri Novem mestu), Sorjan (Vinica), Nöthig (Varaždin), Blažević (Maribor) i dr. Njih s tehničnimi razlogi podprto mnenje je obveljalo. (Glej o tem »Kmetovalce« 1. 1922., št. 11, 12, 13, 14 in 18!)

g Dohodki monopolne uprave v avgustu t. l. V mesecu avgustu t. l. so znašali dohodki monopolne uprave 244.799.144 dinarjev (v avgustu 1923 221.069.071 dinarjev), medtem ko je proračun določal za ta mesec 259.550.000 dinarjev. Skupno so od 1. aprila 1924 pa do 31. avgusta 1924 dosegli monopolski dohodki 1162.2 milijona dinarjev napram 994.6 milijona v istem razdobju lanskega leta.

g Likvidacija belgrajske tvrdke. »Ujedinjene industrije d. d.« v Belgradu nameravajo likvidirati.

g Odpis glavnice. »Beogradska fabrika mašina i gvozdenih konstrukcija d. d.« v Belgradu je radi izgub prisiljena opisati svojo delniško glavnico 2 in pol milijona dinarjev in pristopiti vpisu nove delniške glavnice 6 milijonov dinarjev.

g Povišanje kapitala. »Split«, anon. družba za cement Portland, Split, povišuje svojo glavnico od 26 na 30 milijonov dinarjev.

g Naknadno izterjanje premalo pobrane carine. — Carinska uprava je upravičena v roku 6 mesecev naknadno pobrati premalo pobrano carino. Vendar se morejo te difference nanašati samo na formalne pogoške, t. j. da

besedilo postavke v deklaraciji ni bilo pravilno navedeno, odnosno, da carinski stavek pri posamezni postavki ni bil v deklaraciji ustavljen, ali pa, da so se pri izračunavanju končnega zneska pojavile računске napake, nikakor pa ne morejo carinarne zahtevati diferenc iz razloga nepravilne klasifikacije blaga, ker se nahaja blago, ki je bilo odnešeno iz carinarne in za katero so bile plačane car. pristojbine v svobodnem prometu in je vsaka reklamacija glede klasifikacije i od strani stranke, kakor tudi od strani carinarne pozneje v tem oziru izključena. V interesu vsakega trgovca je, da carinske dokumente vsakokrat sam točno pregleda ter eventualne hibe pravočasno ugotovi, da se izogne neprijetnim, ki mu nastanejo vsled naknadne terjatve na podlagi predpisov računске kontrole.

g Avstrijska zunanja trgovina. V septembru t. l. je znašal uvoz v Avstrijo 184 milijonov zlatih kron, izvoz pa 123 milijonov. V prvih 9 mesecih t. l. je uvozila Avstrija za 1631 (v istem razdobju lani 1246) milijonov zlatih kron, izvozila pa za 884 (783) milijonov. Uvozne skupine so bile: živina 123 (lani 89), mineralna goriva 152 (134), surovine 366 (268), fabrikati 593 (435), zlato in srebro 10 (1) milijonov, izvozne pa: živina 5 (10), živila 16 (12), mineralna goriva 1 (1.5), surovine 166 (125), fabrikati 692 (630), zlato in srebro 5 (5) milijonov zlatih kron. Podatki veljajo za 9 mesecev t. l., številke v oklepaju pa za 9 mesecev 1923.

g Ukinitje nekaterih uvoznih carin v Italiji. Z naredbo od 20. oktobra t. l. so do nadaljnjega ukinitje sledeče uvozne carine: na pšenično moko, na testenine-krupica.

g Povišanje glavnice. »Riunione Adriatica di sicurtà« povečuje svojo delniško glavnico od 20 na 100 milijonov lir. Nadalje se bo družba fuzionirala z »Meridionale«, družbo za zavarovanje proti toči.

g Češkoslovaški izvoz v oktobru t. l. V mesecu oktobru t. l. je izvozila Češkoslovaška svojih produktov za 1462 milijonov Kč napram 1428 milijonov Kč v septembru 1924. V oktobru 1923 je znašal izvoz iz Češkoslovaške samo 1015 milijonov Kč. V Jugoslavijo je Češkoslovaška izvozila v teku meseca oktobra t. l. za 72 milijonov Kč. — Skupno je Češkoslovaška izvozila v prvih 10 mesecih t. l. za 13.144 milijonov Kč (v istem razdobju lani za 9506

milijonov). V Jugoslavijo je znašal izvoz v 10 mesecih t. l. 699 milijonov napram 435 milijonov v istem razdobju lani. Med državami, ki kupujejo v Češkoslovaški, stoji Jugoslavija na 5. mestu.

g Romunski proračun. Načrt proračuna za leto 1925 v Romuniji izkazuje dohodek v višini 31.750 milijonov lejev, izdatke pa v višini 28.548 milijonov lejev.

Borze.

24. nov. 1924.

DENAR.

Zagreb, Italija 297.5—300.5 (3.00), London 317.90—320.90 (320.50) Newyork 68.10—69.10 (68.85), Pariz 365.5—370.5 (3.63), Praga 2.07 do 2.10 (2.07), Dunaj 0.0962—0.0982 (0.0975), Curih 13.27—13.37 (13.55), ef. dolarji 68.25, promet je bil jako slab; blaga je mnogo; po borzi se položaj ni izpremenil.

Curih, Belgrad 750 (7.55), Pešta 0.006950, Berlin 1.2350 (1.23), Italija 22.45 (22.45), London 23.98 (24.075), Newyork 518.10 (518), Pariz 27.45 (27.47), Praga 15.65 (15.55), Dunaj 0.0073 (0.0073), Bukarešt 2.70, Sofija 3.80.

Dunaj. Devize: Belgrad 1027, Budimpešta 0, Kodanj 12.480, London 328.250, Milan 3069, Newyork 70.935, Pariz 3764, Varšava 13.600. — Valute: dolarji 70.460, angleški funt 326.400, francoski frank 3725, lira 3035, dinar 1023, češkoslovaška krona 2117.

Praga. Devize: Lira 147.50, Zagreb 49.30, Pariz 180, London 157.175, Newyork 33.95.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7 odst. investicijsko posojilo iz leta 1921. 65.50 (blago), 2 in pol odst. državna renta za vojno škodo 114 (denar), Celjska posojilnica d. d., Celje 210—220, Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 220 (denar), Merkantilna banka, Kočevje 125—125.50 (zakl. 125.50), Prva hrvaška štedionica Zagreb 915 (denar), Strojne tovarne in livarne, Ljubljana, 130—150, Združene papirnice Vevče 120 (blago), »Spit«, anon. družba za cement Portland, Split 1380 do 1425, »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom Zagreb 62.50 (blago), 4 in pol odst. kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 90 (blago).

Zagreb. Hrvatska Eskomptna banka, Zagreb 107—109, Hrv. slav. zem. hipot. banka, Zagreb: 56—57, Jugoslavenska banka, Zagreb

101—103, Ljubljanska Kreditna banka tu 217 do 221, Prva hrvaška štedionica, Zagreb 910, Reška pučka banka 113, Slavenska banka, Zagreb 85, Hrv. slav. d. d. za ind. šečera, Osijek 830—850, Dioničko društvo za eksploatacijo drva, Zagreb 83—85, Narodna žumska industrija 55, Guttman 800—810, Slavonija 75—77, Trboveljska premogokopna družba, tu 480, 7 odst. drž. inv. posojilo 65.50, vojna odškodnina 117—118.

Dunaj. Živnostenska banka 810.000, Alpine 409.500, Greinitz 143.000, Kranjska industrijska družba 880.000, Trboveljska družba 485.500, Hrvatska eskomptna banka 110.000, Leykam 230.000, Jugoslavenska banka —, Hrvatsko-slav. dež. hip. banka 58.500, Avstrijske tvornice za dušik 210.000, Gutmann 460.000, Mundus 1.000.000, Slavex 220.000, Slavonija 78.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Deske, 18 mm, I, II, III, fco Ljubljana 580; deske, 18 mm in 20 mm, III. vrsta, fco Ljubljana 500; hrastovi plohi, I in II. vrsta, 3.95 m, 4 m in 5.25 m dolžine, 100—75 mm, fco meja 1430; bukova drva, 1 m dolžine, napol suha, fco nakladalna postaja 5 vag. 25—26; oglje la, vilano, fco meja 119; (zaklj.) 25. — Zito in poljski pridelki: Pšenica domača, fco Ljubljana 400; pšenica bačka, par. Ljubljana 440; koruza nova, fco Postojna trans., gar. 230; koruza umetno sušena, fco Podrošca trans. 282.50; oves bački, par. Ljubljana 340; laneno seme, fco Ljubljana 685—750; otrobi, srednje debeli, fco Ljubljana 235; pšenična moka št. 2, par. Postojna trans., pol kasa 565; Ajda domača, črna, fco Ljubljana 270; ajda domača, siva, fco Ljubljana 250. — Stročnice, sadje: Fižol ribničan, fco Ljubljana 435; fižol ribničan, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 530; fižol prepelčar, orig., fco Ljubljana 495; fižol prepelčar, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 1 vag. 575—590; (zaklj.) 590; fižol mandolon, orig., fco Ljubljana 390; fižol mandolon, očiščen, b-n, fco Postojna trans. 1 vag. 490—500; (zaklj.) 500; fižol rjavi, orig., fco Ljubljana 410; slive suhe, v zaboj, fco meja, 70—75 kom. 1525; slive suhe, v zaboj, fco meja, 80—85 kom. 1500.

Novi Sad: Pšenica 380—382, koruza 175 do 180, oves 280, moka bazis 570, otrobi 170. Položaj neizpremenjen.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica Din 150 ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamkol

Novozidano HISO

Tri sobe, kuhinja, shramba, klet, hlev, lep sadonosnik, vrt, njiva, travnik, prodam po zelo ugodni ceni. Plača po pogodbi. Obrniti se je treba na Ing. Drag. STRUČIČ, Koprivnica — Hrvatsko. 7392

DEKLICA

Malu rodbini, ki bi pazila na 2 deklici in pomagala v hiši. Oskrba lepa. Plača po pogodbi. Obrniti se je treba na Ing. Drag. STRUČIČ, Koprivnica — Hrvatsko. 7392

Usnjarija

SE PRODA brez ali z inventarjem: 2 stroja, vodna moč. — Ponudbe na upravo »Slovecna« pod šte. 7406.

Dekle

dobro izučeno v šivanju, kuhanju in v trgovini išče službe pri samostojnem gospodu, v kakih trgovini ali pri mali družini, najraje na deželi. — Naslov pove uprava »Slovecna« pod šte. 7407.

Nakupovalec bukovih drv

za franko vagon JESENICE, delaven in izrjen v svojem poslu, se sprejme proti vizitji. — Ponudbe na:

VORSIČA naslednik — Maribor — Slomškov trg 16.

Soba prazna in preprosta, se išče proti nagradi. — Ponudbe upravi lista pod šifro »PRAZNA«.

IZJAVA.

Od vseh strani sem slišal, da me je nekdo oblatil, da sem v konkurzu, plačila nezmožen (insolvent) itd., česar pa meni ni nič znanega. Odločno protestiram proti takim lažnjivim govoricam, ker to ni resnica, pač pa tvrdka »Sever« se obstoja, ter prosim, da se mi proti nagradi naznani dotičnega, ki je to prvi izjavil, ker bom proti njemu sodno postopal.

IVAN SEVER

trgovina z mešanim blagom, VELENJE.

Sprejem več dobro izur.

TAPETNISKIH POMOČNIKOV

Pismene ponudbe z navedbo zahtevkov na Peter Kobal, KRANJ — tvornica tapetniskih izdelkov. 7347

Perica zdrava in snažna išče dela. Naslov v upravi lista pod št. 7405.

Miren GOSPOD

cel dan odsoten, išče s 1. dec. meblirano SOBO s pečjo, če mogoče separaten vhod. — Cenj. ponudbe pod »L. S.« upravi lista. 7403

GOSPODIČNA

se sprejme na stanovanje. — Poizve se Hrenova ulica 6/L

Poravnajte naročnino!

VINO

prvovrstno, letnikov 1921, 1923 in 1924 — iz haloških in ljutomerskih vinogradov — nudi tvrdka V. BAEBLER in drug, posestnika vinogradov v PTUJU. 7386

Kdor da več

za priporočilo svoje tvrdke ali podjetja v kakem časopisu, kakor bi bilo to v skladu z uspehom, ki ga je dosegla reklama, naj bo uverjen, da je temu ponajveč vzrok napačno izbran način reklame. Zato je neobhodno potrebno, da se vsak trgovec ali obrtnik, pa tudi vsakdo, ki kaj kupuje ali prodaja, obrne poprej na upravo našega dnevnika in zahteva podrobnih pojasnil in proračun. Stranka si pri tem prihrani trud in stroške in se obvaruje češče večje škode.

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard. Iz angleščine prevel Peter M. Cernigoj. (Dalje.) 30

»S to strežnico pač, kraljica. Morda nisi slišala vse njene zgodovine. Tisto leto pred tvojim rojstvom je Meritra prišla z Abijem po Nilu navzgor. Tedaj je bila še čisto mlada in zelo lepa: ena izmed Abijevih žena. Pravijo, da jo je princ udaril zaradi neke pogoške in ona, prebrisana ženska, je sklenila, da se bo nad njim maščevala. Kmalu je dobila priložnost, zakaj slišala je, kako je Abi razlagal zvezdoznanec Kakuju, tistemu, s katerim si jo videla govoriti nocoj, svoj načrt, kako bi faraona umoril in samega sebe oklical za kralja, načrt, ki ga Kaku ni odobral. Ko je imela to skrivnost, je drzna ženska nenadoma zbežala z Abijeve ladje in je še isto noč faraona o vsem obvestila. Toda on je Abiju odpustil in ga poslal s častjo domov, dasi bi ga bil moral za izdajstvo obsoditi na smrt. Meritra pa je ostala na dvoru in od tega časa je faraon, ki ji je zaupal in se dal ujeti od njene duhovitosti in lepote, pošiljal ponjo, kadar je hotel dobiti novic iz Memfide, kjer se je Meritra rodila; zdelo se je, da vedno vse ve, celo najbolj skrivne stvari, ki so se dogajale v tem mestu. In njena poročila so se mnogokrat izkazala kot resnična.«

»Temu se ni čuditi, dojišja, ker jih je gotovo dobivala od Kakuja, Abijevega zvezdoznanca in čarovnika.«

»Ne, kraljica, temu se ni čuditi, zlasti ker je plačevala skrivnost s skrivnostjo. Prepričana sem, da je faraon, ko sem ga posvarila, vendar poslal po Meritro, ki se je vsemu temu zaničljivo smejala in pravila, da je njegov brat Abi že zdavnaj pokopal vse želje, ker je zadovoljen s svojim

odličnim položajem in s svojo oblastjo, ki jo bo eden njegovih sinov podedoval za njim. Pravila mu je tudi, da so čete zbrane zgolj v večjo čast vajinih veličanstev, ki nista imela nikoli bolj vdanih in bolj ljubečih podložnikov, nego je princ Abi, ki da ga sama upravičeno sovraži, kakor upravičeno ljubi faraona in njegovo hišo. Če bi se bilo batj nevarnosti, je vprašala, ali bi se sama upala stopiti v Abijevo bližino, v bližino moža, ki ga je nekoč izdala, ker je njeno srce čisto in iskreno in ker je zvesta svojemu kralju. Tako ji je faraon verjel in jaz sem se uklonila faraonovim poveljem, ker sem vedela, da bi se drugače ujezil in me morda ločil od tebe, ljubljene kraljice in rejenke, kar bi bila sedaj, ko je Rames odšel, moja smrt. In vendar se bojim, da nisem storila prav.«

»Da, tudi jaz se bojim, da nisi storila prav, Asti, toda vse odpuščamo tistim, ki grešijo iz ljubezni,« je odgovorila Tua prijateljica in jo poljubila. »O moj oče, faraon! Kateri bog te je ustvaril tako slabotnega, da se more zli duh v ženski podobi igrati s krmilom tvoje politike! Sedaj pojdi, Asti, ker moram spat in poklicati Amena, da pomore svoji hčeri. Zanka je močna in dobro spletena, toda Amen mi bo morda v sanjah pokazal, kako naj jo raztrgam.«

Ko se je slavnost tisto noč končala, se Meritra, faraonova ljubljena strežnica, ni vrnila z ostalim spremstvom v tempelj, kjer je stanovala. Ko so se vračali iz dvorane, je zašepetala nekaj besed glavnemu točaju v uho, ki je vedel, da ji je faraon dovolil prihajati in odhajati, kakor želi, in je odgovoril, da ji bodo vrata odprta.

Meritra si je zagnila glavo s temnim plaščem, se splazila za neki kip v sprednji dvorani in čakala, dokler se ni kmalu nato pojavila visoka postava, tudi ogrnjena s temnim plaščem, in ji pomignila. Šla je za

njo skozi razne prehode in navzgor po ozkih stopnicah, ki so se zdele neskončne, dokler ni postava slednjic odklenila težkih vrat, ki jih je, ko sta vstopila, zopet zaklenila.

Tedaj se je Meritra znašla v zelo bogato opremljeni sobi, ki je bila razsvetljena z visečimi svetilkam in ki je očividno služila za stanovanje človeku, opazujočemu zvezde in ukvarjajočemu se s čarovnijo; vsepovsod na okrog so namreč stale čudne kovinate priprave in zavoji iz papirja, pokriti s skrivnostnimi znamenji, nad mizo pa je visela sijajna vedeževna krogla iz kristala. Meritra je sedla na stol in odložila svoj temni plašč.

»Da po pravici povem, prijatelj Kaku,« je rekla brž ko je prišla do sape, »prav blizu bogov prebivaš.«

»Da, draga Meritra,« je odgovoril in se suho zakihital, »moja hiša je nekako sredi poti do neba. Tu čepim v samotni in opazujem ter si zapisujem, kar se dogaja tam gori,« je pokazal na nebo, ter na drobno prodajam svoja poročila, kar jih smatram za primerna zemljanom tam spodaj.«

»Pa za denar seveda, Kaku?«

»Gotovo, za denar, in pristaviti moram, za dober denar. Nihče ne ceni posebnega učenjaka, ki zahteva majhno nagrado. Uredila si torej tako, da si mogla priti semkaj, in vesel sem, da te po tolikih letih zopet vidim, skoraj prav tako mlado in lepo kakor nekoč. Povej mi skrivnost svo: je večne mladosti, draga Meritra.«

Meritra, ki je bila ničemurna, se je nasmehnila tej laskavi uljudnosti, dasi je bila v resnici dobro ohranjena, zakaj bila je v letih, ko so Egiptanke večinoma stare, še vedno sveža in čedna.

»Izborna vest,« je odgovorila, »dober tek in krepkostno, mirno življenje, ki je

usoda gospe na faraonovem dvoru — to je moja skrivnost, Kaku. Bojim se, da predolgo bediš in da si zato osivel in se izsušil kakor mumija — čeprav si še vedno dovolj postaven v svojem dolgem oblačilu,« je pristavila, da mu malo osladi požirek.

»Moj poklic je tak,« je odgovoril, toda obraz se mu je spatil, zakaj tudi on je bil ničemuren. »Moj poklic je kriv, ki delam za blagor drugih, in slaba prebava pa prepih v tem prokletem stolpu, kjer zijam v zvezde; od tega me trga po kosteh. Obe boleznimi me tarela in moram vzeti zdravil,« je rekel in nali dva kozarca ter enega izročil Meritri. »Pij, takega vina ne boš našla v Thebah.«

»Prav dobro je,« je rekla Meritra, ko je izpila, »toda težko. Če ga mnogo popijem, bo, mislim, tudi mene začelo trgati po kosteh. Pa povej mi, stari prijatelj, ali sem tukaj varna? Ne, ne pred faraonom, on mi zaupa in dovoljuje, da grem po njegovih opravkih, kamor hočem, — marveč pred njegovim kraljevskim bratom. Nekoč je imel dober spomin, in kolikor sem mogla videti, menim, da se njegov značaj ni poboljšal. Morda se spominjaš nekdanje zašušnice in kako sem mu jo vrnila.«

»Nikoli ni zvedel, da si bila ti, Meritra. Tako na moč domišljav je, da je menil, da si mu ušla, ker te je pregnal iz svoje kraljevske navzočnosti in te dal — meni.«

»O, tako je mislil, ali res? Kako domišljav bedak!«

»Prav grdo si mi zagodla, Meritra,« je nadaljeval Kaku užaljen, ki ga je nekdanja zguba, ko se mu je obilno vino začelo pretakati po žilah, zopet zabolela. »Dobro veš, kako sem te vedno ljubil, in resnično, ljubim te še sedaj,« je pristavil in jo je občudovaje motril.

Nova advokatska kancelarija.

Gg. Ljub. Radovanović, sekretar Državnog Saveta u ostavci, Vladimir Sv. Simić, b. sudija, advokat, i Djordje J. Terzić, b. sekretar Državnog Saveta, otvorili su u Beogradu zajedničku
ADVOKATSKU KANCELARIJU
 u Karadžićevoj ulici broj 8. — Tel. broj 38—59.
 Kancelarija se preporučuje naročito za sporove kod upravnih sudova i Državnog Saveta. 7379

Galun

(KALJEV) prvovrstna kvaliteta (kemično čist, popolnoma brez železa), v kristalih in moki, izdeluje in prodaja po konkurenčni ceni

Kemična tov. Moste pri Ljubljani.

Zahtevajte oferte in vzorce! — Dobavljamo promptno
 Tel. 351. vsako količino! Tel. 351.

Prijatelje in znance z žalostjo obveščam, da je dne 23. novembra ob 10 zvečer, previden s sv. zakramenti, umrl častiti gospod

Jernej Zupanec
 župnik v Goričah.

Pogreb bo v sredo, dne 26. novembra ob 9. uri v Goričah. Dragega pokojnika priporočam v prijazen spomin in molitev.
 V Kranju, dne 24. novembra 1924.

ANTON KOBLAR,
 dekan.

**Najboljša reklama so
 inserati v „Slovencu“**
Zastopstva

resnih trdk, ki hočejo izvažati svoje izdelke (vseh vrst) v Italijo, prevzame slovensko podjetje v Rimu, ki razpolaga s prvovrstnimi referencami ter lastnim skladiščem za les in drugo. — Pošljite ponudbe naravnost na naslov: **UNI-ONE INTERNAZIONALI TRASPORTI, VIA CAGLIARI 44, ROMA.** 6379

20 vagonov popolnoma in 80 vagonov malo suhih

BUKOVH DRV

ter 100 m³ lepih, javorjevih HLODOV prodam. Cenjene ponudbe pod »100 vagonov« štev. 7326 na upravnistvo.

1 ali 2 konja

vzamem čez zimo na delo proti prav dobri oskrbi. — Dopisi na upravo pod šifro »KONJA« št. 7331.

Prodajam motor

fabrikat Langen & Wolf, 8 PS, in DINAMO za 60 žarnic, v dobrem stanju in še v teku. Naslov M. BANKO, Rečica, Sav. dolina. 7373

Garantirano dobro ohranjen

Diesel - motor

20—25 PS IŠCEM. — Naslov M. BANKO, Rečica, Savinjska dolina. 7372

POZORI!

Plačam bolje kakor vsakdo drugi za stare OBLEKE, CEVLJE in POHIŠTVO. — Dopisnica zadostuje, pridem tudi na dom. DRAŽE Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 7360

MLADENIČ

s štiriletno trg. prakso želi v svrhu izpopolnitve službe v mešani trgovini. Na željo položi 20.000 Din kavicje ali pristopi kot tihi družabnik. Cenj. ponudbe pod »I. JANUAR« 7307 na upravnistvo

Drva
 trboveljski
 premog

H. Petrič
 Ljubljana
 Gosposvetska cesta 8
 Telefon 343

Landauer

zaprta kočija, v dobrem stanju, se poceni proda. — Ponudbe na poštini predal št. 8 v Ptuj. 7385

PERJE

kokošje, račje, gosje in gosji puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni trdka

E. Vajda, Čakovec

Tri dljake

se sprejme na brano in stan. Separirana soba. — Rimska cesta 10, II. nadst. 7407

**200 — 300 vagonov
 bukovih DRV
 cepanic**

povsem zdravih, suhih, sečnje 23/24, od 13 cm cepilne ploskve naprej, 1 m dolgih, kupimo franko vagon JESENICE proti bančnemu akreditivu. — Brzoponudbe na

VORSIČA naslednik,
 Maribor - Slomškov trg 16.

Damski klobuki

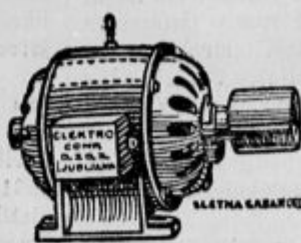
nakiteri, od 100 do 150 Din, baržunasti nakiteni od 200 do 300 Din, velour svileni po 200 Din. Oglejte si izložbo!

HORVAT,
 modistka — Stari trg.

Najboljši angleški premog
 (7800 kalorij) in
prima koks (en gros)

Dvakrat izdatnejši od domačega premoga. — Po najnižjih cenah takoj dobavljiv. — Naročila in pojasnila

ing. A. Štehl, Ljubljana, Dunajska c. 1a.

40 e'ktromotorjev

najboljši fabrikat s 40% popustom! — Ves električni material globoko pod dnevnimi cenami

Elektrocompagny Ljubljana,
 Sv. Petra cesta 25.

Zahvala

Vsem našim ljubim prijateljem in znanec izražamo najtoplejšo zahvalo za mnoge dokaze sočutja in sožalja povodom smrti našega dragega soroga in očeta, gospoda

Antona Luckmanna.

Vkljub temu, da se tukaj ni izdalo posebnih obvestil, so bili tako udeležba pri pogrebu kakor drugi izrazi sočutja tako mnogoštevilni, da nismo v stanu, vsakemu posebej se zahvaliti, marveč prosimo, da se blagovolji sprejeti našo zahvalo tem potom.

Ljubljana, dne 24. novembra 1924.

ZALUJOČI OSTALI

Vzajemna posojilnica v Ljubljani naznanja, da je njen dolgoletni, zvesti uradnik, gospod

Albin Debevec

blagajnik

preminul v nedeljo, dne 23. novembra 1924 po dolgotrajni in mučni bolezni.

Pogreb nepozabnega rajkega bo v torek, 25. novembra ob 2 popoldne iz deželne bolnišnice k sv. Križu.

ODGOJITELJICO

popolno zanesljiva oseba, ki je že delovala v tej lastnosti in ima letna spričevala, iščem za takojšnji nastop k moji 4% letni hčerki. Prijazne ponudbe z navedbo vsega znanja in s sliko, prosim na naslov: **Andjela S. WEISS, Osišek 1, Gunduličeva ulica 3.**

KUPCI
 nepremičnin!

Zahtevajte v vsakem javnem lokalu REKLAMNI LIST

»POSEST«

v katerem so obširni popisi raznovrstnih vil, stanovanjskih, trgovskih, obrtnih in gostilniških hiš ter posestev, kmetijskih in graščinskih posestev, mlinov, žag, stavbišč itd. — Na željo Vam dostavlja list brezplačno **REALITETNA PISARNA**

»POSEST«

d. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 24.

V molitev in pobožen spomin vsem sorodnikom, prijateljem in znanec priporočamo svojo ljubljeno mater

Marijo Bešter, roj. Pogačnik
 posešnico na Jamniku pri Selcih

katero je po dolgotrajni bolezni neskončno modri Bog poklical k Sebi 23. novembra t. l. Pogreb ljube matere bo v torek, 25. novembra v Selcih s sv. mašo.

Jamnik - Selca, dne 23. novembra 1924.

ZALUJOČI OSTALI

Čitajte in širite »Slovenec«!

Neizprosna usoda je iztrgala iz naše srede preljubega soproga ozir. očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Albina Debevca

blagajnika »Vzajemne posojilnice«

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši dne 25. novembra ob 14. uri iz državne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 24. novembra 1924.

ROZA DEBEVC roj. CZIŽEK, soproga. — ROZA, BORIS, MARIJA, VERA, otroci.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je naša iskreno ljubljena, draga in predobra mamica

ADELA

danes, dne 24. novembra 1924 ob 2. uri zjutraj preminula. Zemeljski ostanki predrage pokojnice se prepeljejo v torek, dne 25. novembra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Spodnja Šiška, Knezova ulica 220, na pokopališče k Sv. Križu.

Blag ji spomin!

Rodbina Sebenik.

Agitirajte za naše časopise!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
 LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.
 Brzjava: Kredit Ljubljana Tel. 40, 457, 548